

Színház

A MAGYAR SZÍNHÁZI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

DRÁMAMELLÉKLET 2004. JANUÁR

KISS CSABA VILÁGTALANOK

...és férfivoltom így megrendítéd...

Lear

SZEMÉLYEK

APA – reményvesztett, nyútt ötvenes
FIÚ – elsőszülött fia, huszonéves, vak
GYUSZI – az öccse – házzal, egzisztenciával
IBOLYA – lobbanékony, labilis,
élni vágyó lány az Otthonból. Harminc lesz
ERIKA – barátnője, irigye. Húsz múlt
MÁRIA – az Otthon vezetője.
Korán bezárult, szelíd, finom negyvenes
MAMA – álomkép. Öt éve meghalt

A TÉR – két pad és egy fénycsík. Kint és bent

ELSŐ FELVONÁS

1. Kiűzetés

Sötét utca. Fénycsík. Két férfi tántorog a kerítésbe kapaszkodva. Egyikük részeg, nyútt ötvenes, magát a világból már kiivott figura. A másik, aki vonszolja: huszonéves fekete, romantikus lobonccal. Az elsőszülött fiú. Vak.

Az Apa megszedül, leesik. Görnyedten ül a kerítés tövében, keze az öleiben. Fiú visszajön, némán keresi – ide-oda kaszál keze a sötétben. Végül megtalálja. Lehajol hozzá. Kitapogatja az Apa arcát a kezével

FIÚ Ne sirjon... hallja...

APA Legjobb lett volna anyád után halni... Öt évvel ezelőtt... – Negyvenhét év... fele házasságban, jobban-rosszban... és aztán le a rolót...

FIÚ *(gyöngéden húzza)* Jöjjön... Mindjárt otthon vagyunk...

APA *(kitépi magát a kezéből)* Semmi ember vagyok... egy szar!... Míg anyád élt, fehér ingben temettek volna el – nem kérdés –, ma már egy jobb inget rám se adnának... és igazuk van... kár azért az ingért, hogy rajtam rothadjon el... érted már... *(Belekapaszkodik a fia karjába, vak arcába mered)* Érted?

FIÚ Hagyja már abba... mit keseríti magát... a végén én is elsirom magam, addig mondja...

APA Felkelek, lefekszem... öt éve mindennap, mint egy hajas baba... lefekszem, felkelek... Kinek? Minek? Nincs jelentkező... Ha egyszer nem kelnek fel, senki oda nem hajolna fölém, hogy szuszogok-e még...

FIÚ *(rángatja)* Most mért mond ilyent! Miért mondja...

APA Jó... bocsánat, na! Tudom, hogy te... szeretsz, vagy mi?... de te nem számítasz... csak azért maradtál meg, mert vak vagy... olyan rám vagy szorulva szeretet a tied...

FIÚ Akkor menjen egyedül tovább... menjen magában... *(Elkeseredetten, nagy lendülettel elindul – az Apa belekapaszkodik, visszarántja)*

APA *(elérzékenyülve ölegeti, csókolgatja)* Józsi, na! Ne haragudj!... hiszen... te vagy az egyetlen, akiért még egyáltalán... hallod?... rég a vonat előtt feküdnék, ha nem...

FIÚ Anyámat is így szakálta... Beivott, és így szakálta...

APA *(fájdalmában – gyűlölettel)* Hagyd békén az anyádat... Szádra ne vedd! Az jó asszony volt... kitűnő asszony... nem ilyen nyomorult részes gazember, mint én... hogy az isten csapna már agyon! *(Fejét veri az öklével)*

Felcsattanó hang a sötétből, a kerítés mögül

GYUSZI Meddig óbégat még?

APA *(szeppenten)* Te vagy... Gyuszika...

GYUSZI Kíváncsi voltam, meddig óbégat még?

APA Csak mondtam a bátyádnak...

GYUSZI A gyerek már kétszer felriadt... a szomszédok is folyton kinéznek...

APA Jó... jó... Hallgatok, látod...

GYUSZI *(egyre jobban ordít)* Ilyenkor kell hazamászni?!

FIÚ Hagyd békén... nem látod, hogy...

GYUSZI Téged nem kérdeztelek! Neked ég a pofád a saját apád miatt vagy nekem?

APA Bocsnát... mondom, hogy bocsnát...
GYUSZI Bo-tccsnát... csúszik vissza a torkába a nyelve... megint leszop-
ta magát, mi?
FIÚ Segíts már... alig bírom tartani...
GYUSZI Látom, beivott rendezen!
APA (halkan lázad, visszamordul) És ha!?... neked hol fáj?
GYUSZI Ott, hogy ide be nem teszi a lábát részegen... megmondtam,
nem?!
FIÚ Gyuszi, az istenért! Szakad le a karom... Nyisd már ki!
GYUSZI Menjen vissza, ahol leszopta magát... Ide részegen be nem jön!
(Leoltja a kinti villanyt, bemegy)

Sötét

FIÚ Elment... (Csend – megkocantja a kerítést, félve, kérlelően) Gyuszi... hal-
lod?!... Ne örülj meg, na!
APA (előnti a méreg – ordít) Te csökkött disznó, te! Apádat leckéztetted?! Na,
megállj! Bemegyek én, ha száz Gyuszi ordít itt, akkor is! (Vadul rángatja,
cibálja a kerítést)
GYUSZI (rohanva érkezik dühtől vörös fejjel) Vegye le a kezét, hallja! Le a
kerítésről, mert leverem!
APA Levered?! – Ezt én csináltam, érted?!... minden egyes szöveget én ver-
tem be... ezzel a két kezemmel, ni... a házat is én építettem... és akkor te
kirúgsz?! A saját házamból...
GYUSZI Csak volt a magáé... kiitta magát belőle rég... Magának itt egy
darab vakolata sincs! Kegevelemből tartom, tudja?!
APA Ez az én házam... anyáddal együtt építettük... a semmiből... ezt is
letagadnád?!
GYUSZI Az rég volt... Megmondtam, hogy részegen többet ide be nem
teszi a lábát... És ha sokat ágál, józanul sem... Megértette?! – Nem nézem
én többé, hogy az apám, ha úgy él, mint egy disznó... Hát köteles vagyok?
FIÚ Kérlek, Gyuszi... Fáradtak vagyunk, fázunk is... engedj már be...
APA Még te könyörögysz... ennek a gazembernek! Dugd ki a képed... ne
onnan bentről ugrálj... a kerítésem mögül... (Nekiesik a léceknél, rángat-
ja, rugdossa, hogy csak úgy recseg minden)
GYUSZI (kirohan a kapun) Hagyja békén azt a léceket! Mondtam már!
Tűnjön innen, hallja!?! (Vállon ragadja, és arrább löki, az Apa elvágódik)
APA (ordít) Kezet emelsz rám... te nyomorult... te gyilkos, te...
FIÚ Micsoda!? Megütötted?! (Nekimegy az öccsének)
GYUSZI (háritja) Ne szólj bele, Józsi!
FIÚ Nem szégyelled magad?! Te gyalázatos! (Kétségbeesett dühvel próbálja
megütni az öccsét, az kitér előle... az ütések az Apát érik)
APA Ne üss, te! – Megörlöttél! Ne üss!
FIÚ (félreérti – arca eltorzul a dühtől, ordít, vadul csépel, cibálja az öreget)
Hagyd békén! – Szétverem a fejed, te átkozott! Engedd már el!
APA Józsi! Az istenedet! Engem ütsz, te bolond! Hát engem ütsz!... (Bele-
kapaszkodik a Fiúba, jajgatva, káromkodva ölelik egymást – beesnek a kukák
közé)
GYUSZI Két hülye... jól megtalálták egymást... (Becsukja a kaput) Amikor
a hátam közepét! (Leccsapja a villanyt, bemegy)

Csend – csak a Fiú nesze

FIÚ Hol van, apám? (Keresi, tapogatózik) Szóljáljon már... Hol van?

Apa a sötétből, a kukák közül

APA Úgy fázom, Józsi, úgy fázom... mindenem vacog...
FIÚ Bújjon hozzám... Így ni... Mindjárt megmelegszik...

Megölelik egymást, összebújnak

APA Egyik vak, a másik gazember... micsoda fiak... mivel vétettem én...
mivel?

FIÚ Hagyja el... (Felsegíti, támogatja) Menjünk innen... tudok egy helyet...
kapaszkodjon belém!

Elindulnak, távolodnak

2. Szökés

Szoba az Otthonban. Sávós futószőnyeg, holdfényben fürdő. A falnál apró, fehér
éjjeliszekrény, mint egy szikkadt mignon. Az ablakon függöny, mögötte rács.

Erika fekszik az ágy sarkában, takaróját görcsösen a fejére húzva. Ibolya benyit

IBOLYA (feszülten, izgatottan) Elment!

ERIKA (hallgat)

IBOLYA (Megrázza) Nem hallod, hogy elment?!... Sofőrrel... kocsi...
láttam!

ERIKA (a takaró alól) De visszajön... mindig visszajön!

IBOLYA Hülye vagy! Hétfő reggelig biztosan nem... Gyere már! (Próbálja
lerángatni róla a takarót) Nem érted, hogy elutazott?!

ERIKA Hazudsz! Nem utazott el... a vacsoránál mondta a Terikének...
hogy nem megy sehova... a saját fülemmel hallottam! (Behúzódik a sarok-
ba, görcsösen markolja a takaróját) Mindig hazudsz, ha valamit akarsz...

IBOLYA (hirtelen gerjedt, eszelős indulattal) Ne idegelj, hallod?! Ne idegelj!
(Takaróstól kirángatja Erikát az ágyból) Nem érted, hogy elutazott... két
napra... hát nem érted?!

ERIKA (nyüszít, bemenekül az ágy alá) Miért nem mész egyedül?

IBOLYA Mert ketten jobb, azért... eggyel gyorsan végeznek, de ha ketten
vagyunk... akkor már fűzni kell, dumálni... érted?!

ERIKA Nem megyek... Mindig csak bajom van belőle.

IBOLYA Mért? A múltkor mi bajod volt?

ERIKA (felháborodva) Hogyhogy mi? Hát kinek a fejét ütötték?! Még most
is itt a nyoma... nézd meg!

IBOLYA Mert összeszorítod a térded, azért... hányszor mondtam, hogy ne
szorítsd össze... azért ütök, mert nem tudnak működni...

ERIKA Eleinte nem szorítom... még jó is, szinte... de aztán, amikor beindul...

IBOLYA Mi van akkor?

ERIKA Hát hogy csikland, na! Ahogy hozzáverődnek a tojásai, úgy csik-
land, hogy nem bírom ki... muszáj röhögnöm... És akkor ütni kezdte a
fejemet...

IBOLYA Soha a bűdös életben nem lesz nő belőled, soha! Itt fogsz
megháborodni a gárgyisok között... hülye Erika! Röhögős Erika! – Na
elég, megyek egyedül... nem égetem magam veled... (Elindul)

ERIKA Ibi! Várjál... várj egy kicsit... hadd gondolkozzak még...

IBOLYA De gyorsan! Az összes vonat elmegy...

Csend

ERIKA (nyafog) Nem... Mégsem... Ruhám sincs... kedvem sincs... Rajtad
mi van?

Ibi kigombolja a köpenyét. Erika döbbenetben nézi a ronggyá mosott flanel alól
előbukkanó, csillogó szálakkal átszótt, testre feszülő ruhát. Mint egy Hamu-
pipóke

De szép! Istenem! (Körbejárja) Honnan van?

IBOLYA Neked is szereznek... ha normális vagy.

ERIKA Mutasd... ide a fénybe... hogy csillog!

IBOLYA (forog a holdvilágban) Ezt nézd meg, amikor felhúzó egy kicsit a
szoknyát... és itt ráfeszül... (Felhúzza a derekára a szűk kis szoknyát,
mutatja a combjára feszülő mintás harisnyát) És most mozdulok kettőt...
mondjuk egy forgás, egy lépés és megint... (Dúdol magának és táncol is –
mozgása formátlan, mégis erotikus –, ring, mint egy kanca, saját ritmussal)
Nézd a derekamat... és aztán indulj el lefele... micsoda nő, mi? Figyeld
ezt, most rákapcsolok... (Vadabb, vonagló táncba kezd) Hogy mozog min-
den... így, most végigsimítom a csípőmet, combomat... forgás, kister-
pesz, térd fel, és megint... körbe, körbe... kiesik a szemük, mi? (Suttogja)
„Ki ez a lány? Ez a bomba nő... „

ERIKA (szinte sír) Mindig ez van... te vagy a szép... én meg, ami jut, a
maradék... (Visszamaszik az ágyba) Akkor minek menjek... nyálcsorgat-
ni... nem hülyültem meg!

IBOLYA Erika... figyelj... mondok valamit...

ERIKA (magára húzza a takarót) Hagyjál békén! Nem megyek sehova, és
kész!

IBOLYA (kitör) Elegem van belőled! Nesze! Itt van! Vedd fel! Vedd fel
mind! (Letépi, lerángatja magáról a ruhát, odadobja Erikának) Legyél te a
szép! Azt hiszed, ezen múlik? Frászt! (Erika arca ragyog, öltözik. Az ő cuc-
cait Ibolya veszi fel)

ERIKA (szorongva) Mindenesetre... ha még egyszer hozzám nyúl valaki, én
nem állok jól magamért! Engem ne üssenek – én fájós vagyok... hallod?!
Az, hogy nyúlálnak, élvezkednek, az rendben... de fájni nem hagyom
magam!

IBOLYA Ne ordíts már! Ki mondta, hogy fájjon?! – Ezért is jobb, hogy ket-
ten vagyunk... kettőbe ki köt bele... az ördög se, rendőr se...

ERIKA Csak ha akarjuk... ha hagyjuk... ugye? (Felöltöztött – jól áll neki a csil-

logós, de nem annyira, mint Ibinek – hiányzik az az asszonyi forma, amire ráfeszülhetne a sztreccs) Milyen?

IBOLYA Szép... Na gyereünk! A rádió hol? (Keresi, szétértúrja az ágyat)

ERIKA (ijedten) Azt is visszük?

IBOLYA Elemes, nem?

ERIKA Ebből baj lesz, Ibike! Szökés is, rádió is... Ebből akkora baj lesz! (Saját jövődő lelkifurdalásának a hatása alá kerül) Már szinte hallok is: „Erika, maga nem ilyen... szégyellje magát... csalódtam magában...”

Erika szorongása lassan átragad Ibolyára is, egyre feszültebb, idegesebb

IBOLYA Na és!? Hadd mondja... Mit törödsz velem...

ERIKA (erőtlenül) És ha nem mennék... Most az egyszerű... Kérlek!

IBOLYA Ne izélj már! Az összes vonatot lekéssük...

ERIKA Ibike... kérlek...

IBOLYA Nesze... A magas sarkút is adom! Csak le ne ess... Látod, most te vagy a szép... Akarod, hogy befújjalak... (Tetőtől talpig dezodor – mint a száraz zuhany) Így! Kis zenét is fogunk... (Benyomja a rádiót)

ERIKA (sután kopog az ajtó felé) De holnap visszajövünk, jó?... Estére...

IBOLYA Vissza, hogyan...

És halvány zeneszóval elcsattognak

3. Buli

Állomás. Váróterem. Az üvegen túl lassan, ernyedten tovatolat az éjszakai személy. Sötét ablakok, egy-egy cigaretta parazsa. Két József botorkál át a síneken. A váltó kék fénye dereng csupán. Becsoszognak a váróba. Fémkeretes ajtó nyöszörgése

APA (az ajtóban) Micsoda sötétség! A te időd...

FIÚ Maradjon csak... keresek valami világot... itt van valahol az ajtó mellett... (Kapcsolja) Ég?

APA Ááá...

FIÚ Kiegészít...

APA Vagy kilopták... Menjünk innen... a fenébe

FIÚ Legalább nincs hideg! (Tovább araszol a fal mellett, ajtó nyílik, fény a WC-ből – kitarja az ajtót) Most?

APA (keserűen, minden szín nélkül) Hogy te miket tudsz!

FIÚ A WC-ben muszáj lennie, nem?

APA Aztán meglátnak... és innen is jól kirúgnak...

FIÚ Ne féljen... ha problémáznak, veszünk egy jegyet... azzal várakozhatunk...

APA Jegyet? Miből...

FIÚ Eldugtam pár üveget a múltkor... beváltjuk, és vakigazolványra kilencvenszázalékost adnak érte... valamedig...

APA Neked... de én? Velem mi lesz?

FIÚ Maga elkísért... egy hozzátartozó várakozhat, nem?

APA (megöleli) Te Józsi, te... Olyan ügyes, talpraesett gyerek vagy... komolyan... Ha szemmel születesz, talán még a Gyuszinal is többre viszed... elnézlek néha... Tudod, hogy szép fiú vagy... mondták már? Anyád is folyton gyönyörködött benned... „De szép ez a gyerek!” – állandóan ezt mondogatta – Azért is növesztette meg a hajadat is... hogy olyan légy, mint egy... egy... várj csak... hogy is mondta... (Győtri az agyát)... mint egy... egy...

FIÚ Hogyne... emlékszem... mint egy... egy...

APA Úgy is fésülte a hajadat... így hátra, szépen összefogva... mint egy... egy izének... (Összefogja neki, szeretettel, de hiába – az emlék valahol elveszett) Hagyd a fenébe... én sem emlékszem mindenre... minnek? Csak lehúzza az ember fejét... (Süket csend) Álmos vagy?

FIÚ Nem... miért? Ásítottam...

APA Nem... csak hogy késő van... (Feláll, járkál) Nyers levegőn hogy kijózanodik az ember... Mintha soha nem is ittam volna... – Azért legalább egy takarót utánunk dobhatott volna... Bele fog fulladni abba a nagy gyűjtésbe... A felesége hergeli... Hogy fulladna meg!

FIÚ Hagyja... ne foglalkozzék velem!

APA (nagyon keserűen) Én csak a gyereket sajnálom...

FIÚ A Kisgyuszi... Biztos alszik már!

APA (egyre fájdalmasabban) Azt is el fogják vadítani tőlem, meglásd... egy-két év, és meg sem ismer... le se szar!

FIÚ Pedig az tisztára a maga formája... arca, szeme, szája... mindene a magáé...

APA (nagyon rosszul érinti) A saját szemekkel láttad, mi?

FIÚ Menjen a fenébe... a pokolba, jó!? (Csend, sértett vad csend) Hát nem maga mondta!? Csak elitta már az esztét... az a baj!

APA Bárcsak elfogyna a maradék is... és vége lenne...
FIÚ Ne kezdje megint... csak sajnálatja magát...

A Fiú ledől a padra, látszik, hogy nagyon rosszul esett neki az apa fullánkja. Apa egy darabig nézi, mondana valamit, de semmi nem jut eszébe. Átmegy a másik padra. Leül. Nézi a fiát. Távolról zene hallatszik

APA Nem hallasz valamit?

FIÚ Hallok...

APA Zenélnek valahol...

FIÚ Errefele jönnek...

APA Biztos a vonathoz...

FIÚ Elment...

APA (felkiált) Ott vannak!... Látom... Két lány...

FIÚ Mit csinálnak?

APA Néznek errefele... De nem látnak...

FIÚ Hogyhogy nem látnak?

APA Sötétben vagyunk... nekik sötétben... Te, ezek idejönnek!

A váróterem üvege mögött megjelenik Ibolya és Erika. Bátoratlanul jönnek a nyitott WC-jú váró fele. Erika lehalkítja, majd kis idő múlva ki is kapcsolja a zenét. Odaérnek az ablakhoz. Benéznek. Forgatják a fejüket. Hirtelen meglátják a sötét pad mellett álló Apát

ERIKA (ijedten) Ott áll valaki...

IBOLYA Látom, na!

ERIKA Minket néz...

IBOLYA A padon is fekszik egy...

ERIKA Menjünk innen!

IBOLYA Ne rángass már!

ERIKA A WC-ben is vannak... ég a villany, látod?

IBOLYA Hallgass már! Ha ég, hát ég!

ERIKA (nyitázt) Szépen könyörgök, menjünk innen... menjünk innen!

IBOLYA Hova, te hülye! Minden bezárt...

ERIKA Akkor menjünk vissza... hátha nem vették még észre...

IBOLYA Nem látszik rossz embernek...

ERIKA De akkor mit ülnek a sötétben... félek, Ibike, félek... megszökünk majd holnap... világosban...

IBOLYA Én bemegyek... végül is váróterem... ki van írva...

ERIKA (belekapaszkodik) Elment az eszed! Megint bajba kerülsz... látod, így szoktál te bajba kerülni...

IBOLYA Ne nyivákolj már!

ERIKA (kicsit eltávolodik. Szinte sír a félelemtől) Pedig megmondtam... hányszor mondta: „Ne hallgass az Ibire... mert az Ibi esztelen... az Ibi bajba visz!” (Hirtelen belekapaszkodik) Nem hagyom, hogy bemenj!

IBOLYA Letéped a ruhámat, te bolond... Menj vissza, ha félsz! (A rádióra) Ezt minek kapcsolod ki?

ERIKA Még csak az kéne, zeneszóval! Jól nézünk ki!

IBOLYA Add ide!

Elveszi a rádiót, bekapcsolja – Erika hátrahúzódik, eltűnik a sötétben. De félelmében csakhamar visszajön. Áll kint az ablak mögött, mint egy kísértet. Ibolya belép a váróba. Nézi az apát. Mindketten sötétben vannak. Köztük a WC fénye. És a hangokat feszülten figyelő Fiú

IBOLYA (bizonytalanul) Szabad...

APA (bólint)

IBOLYA Lekéstük a vonatot...

APA Éppúgy... mi is...

IBOLYA (kiszól) Hol vagy? Gyere be... jó meleg van... ne félj...

ERIKA (kintről) Jó estét...

IBOLYA Húzd már be... fűtenek...

APA Hát... nem nagyon... (Összemosolyognak)

Erika óvatosan becsukja az ajtót – de ott marad a közelében

Üljenek le... Van hely bőven. A fiam... Gyere ide, Józsi... mutatkozz be ügyesen...

Nyúl a fia keze után, vezeti. A Fiú bizonytalanul feláll. Eddigi magabiztossága szinte tapintható zavarba, félszességbe megy át

ERIKA Mi baja?

APA Nem lát... csak a kezével... (Ibinek) Adja oda nyugodtan a kezét...

ERIKA (mérhetetlen szánalommal) Semmit, de semmit nem lát?!

FIÚ Nem olyan rossz... megszoktam... *(Simogatja, tapogatja Ibolya kezét)*
IBOLYA De finom keze van... Mint egy cica... *(Kacag)* De jó!
APA Jobban lát a kezével, mint más a szemével...
IBOLYA Nézd, hogy tapogatja... Add oda te is...

Nyúl Erika keze után, de a lány ijedten elrántja

ERIKA Ne! Nem akarom...
APA Ne féljen, nem fertőz... Adja oda bátran...
FIÚ Hagyják... ha egyszer nem akarja!
APA Ne féljen! Mondom, hogy a fiam...

Erika egyre hátrál, menekül, de Ibolya és az Apa szolid erőszakkal végül mégis összehozzák a kézfogót

IBOLYA Látod... nem lett semmi bajod...
ERIKA Tényleg... *(Elhúzódik)*

Csend

FIÚ Testvérek?
IBOLYA *(kacag)* Már mért lennének?
FIÚ *(zavartan)* Csak úgy... gondoltam... A szag miatt... hogy... szóval, hogy ugyanaz... mindkettőjüknek...

Ibolya és Erika visítva nevetnek

ERIKA Az ő fűjója, azért!
IBOLYA Akarod, hogy veled is testvérek legyünk...

Kacagnak, ugrálnak – ide-oda forgatják, és tetőtől talpig alaposan bedezodorozzák a Fiút

APA *(kis féltékenységgel)* Jól bemutatkoztunk... hogy még a nevünket se mondtuk meg...
IBOLYA Akkor újra kell... *(Kezet nyújt az Apának)* Erika! *(Majd a Fiúnak)* Erika...
APA József... Jóska...
FIÚ Józsi...
ERIKA *(dühösen súgja Ibinek)* És én most mit mondjak?... Nem akarok Ibi lenni...
APA Mért? Hogy hívják?
ERIKA Erika!
APA Magát is?
ERIKA Nem, mert őt Ibinek hívják... Ibolyának...
IBOLYA *(megüti)* De hülye vagy, te! Lepcses Erika... Kacsaségge!
ERIKA Hát te mi vagy! Valag Ibi!
IBOLYA S ha megtéplek?!
ERIKA *(menekül)* Az az én nevem, érted! Semmi közöd hozzá! Nem te adtad!
APA *(kacag, egyre jobban tetszik neki a helyzet)* Hát nem mindegy! Engem is Józsinak hívnak, meg a fiamat is! Aztán mégse veszünk össze.
FIÚ *(félhangosan)* „Kisjócó, Nagyjócó... üres hasú kismackó!”

Döbbenet nézik

ERIKA Mit mond?
FIÚ *(félszegen, zavarban)* Semmi... Csak az anyám mindig... ha ebédelni kellett... „Kisjócó, Nagyjócó, üres hasú kismackó!”
IBOLYA *(hirtelen felugrik, kiabál)* Hangítsd fel, Erika! Hangítsd fel gyorsan! Az én számom... Még! Hangosabban! *(Szentimentális, nagy sodrású sláger, olyan tomzsonszos)* Istenem... az én legnagyobb számom! Az én tancos számom!! *(Artikulálatlanul énekl, ordítja, és táncol)*
FIÚ *(feláll, izgatottan tapogatózik)* Mi az? Mi történt?
IBOLYA Valahányszor meghallom, jön, hogy sikítsak! Gyerünk, mindenki... *(Visít, táncol, pörög – az Apához)* Mit áll?! Jöjjön, forgasson meg... Erika, kapd el a fiút!
ERIKA Még mit nem! Jól nézünk ki!
IBOLYA Fulladj meg! *(Felhúzza a Fiút a padról)* Gyere, táncolj velünk, Joci!

Összelelkeznek hárman az Apával, forognak, egyre nagyobb hévvel, kedvvel

APA *(liheg, alig kap levegőt)* Fene fehérnéjpe... kinyomja belőlem a szuszt...

A Fiú elszedül, leesik... a földön kúszva próbál kijutni a lábak közül

IBOLYA Szorítson magához... ne úgy, mint egy seprút... rendesen! Én mindjárt sírok... Akkor szám ez! *(Énekl a refrént)*
APA És én meg akartam halni... Én marha! *(Öleli, csókolgatja Ibit)*
ERIKA *(gúnyosan)* Mint a körhinta... úgy néztek ki!
IBOLYA Gyere, szállj be te is... Hol a fiú?
ERIKA Ott mászik valahol!
IBOLYA Szedd össze... kapd már el... mire vársz?!
ERIKA *(kibukik)* Kéne, mi?! Hogy én a vakkal? Még mit nem!
IBOLYA Akkor a Nagyjósival... Nesze! Táncoljatok... *(Felszedi a Fiút)*
Kapaszkodj belém! Úgy megforgatlak, hogy csillagokat látsz... enged el magad...
ERIKA *(az Apának)* Ne hagyjuk magunkat... gyerünk... gyorsabban, még! Még!

Eszeveszetten forognak, pörögnek a csiknyi bágyadt fényben

IBOLYA *(hirtelen felvisít – elengedi a Fiút)* Ez megcsókolt... megharapta a nyakamat... a kis sunyi, nézzünk oda! *(Kacag, elkapja a Fiút)* Megharaptál, te borzas, te!? *(Beletúr a hajába)* És én most mit csináljak veled... visszaharapjalak!

Mind a Fiút nézik... az majd elsüllyed szegényében

FIÚ Én nem... igazán... nem akartam...

Vált a zene, lassú szám

APA Inkább engem harapjál... *(Hátulról megöleli Ibolyát, átkarolja a fenekét, maga felé fordítja)* Engem haraphatsz, amíg jólesik...
IBOLYA De akkor forgasson meg rendesen... Ne ilyen tötyögösen... Majd fogdoshat utána... Most táncolunk! *(Ál akarol, magához öleli, viszi, sodorja, forgatja, mint a szél)*
APA Lassabban, hé... Szédülök már! Teljesen elszedültem!
IBOLYA Az a jó... kapaszkodj belém... Erika... húzd fel a zenét!
ERIKA Aztán majd ránk jön valaki...
IBOLYA *(hirtelen dühvel kitépi a kezéből, felcsavarja a plafonig)* Hányszor mondjam, hogy húzd fel! És fogd meg azt a fiút... Ne undorkodj itt, hallod, mert megtéplek!
ERIKA Kéne, mi?!... Te kiszeded magadnak az épet! Én meg a vakkal!? *(Ordít)* Nem azért szöktem meg, hogy éppen egy vakkal...
IBOLYA *(nekiesik – vadul, véresen, mint egy rablómadár)* Takarodj ki innen! Tűnj el! *(Bevágja utána az ajtót, és odarángigálja a padot)* Ide be nem teszed a lábad!
ERIKA *(az ablakon át)* Tudtam! Tudtam, hogy ilyen vagy! – Megmonda ő is... hogy mindenkit átversz, becsapsz... önző, sunyi disznó... Geci Ibi... addig kellettem, míg felszeded a pasidat, most már mehetek vissza, mi? De nem visszamegyek... nem ám... hanem egyenest hozzá... haza a lakására... hogy jöjjön, és nézzen meg... szettett lábú geci Ibi...
IBOLYA Dögölj meg! Patkány Maca!
ERIKA *(kántál, ugrál az ablak előtt)* Geci Ibi! Pisiszagú... Büdös lábú... Halvalagú... Dupla Boris... seggem partja...
IBOLYA En ezt megölöm... *(Félrecibálja a padot az ajtóból, Erika menekül)*
APA Hagyd békén... Mit foglalkozol hülyékkel... *(Lefogja Ibit, aki szinte remeg a dühtől)*
FIÚ *(ijedten forgolódik)* Mi ez, apám... mi ez?
APA Ne törődj vele... *(Ibinek)* Nyugodj meg, hallod! *(Magához öleli)* Ne figyelj te semmire...
IBOLYA Táncoljunk még! *(Felhúzza a rádiót)*
APA Persze... Gyere...

Erika visszajön, az ablakon át lesi őket

IBOLYA *(halkan, vággyal)* Szorítson magához... még, jobban... rendesen... *(Átkarolja az Apát, magára húzza, csókolgatja. Közben forognak, szédelegnek, a zene is szépen alájuk fekszik)*
APA Megszoritlak én... ne félj... hogy ropog majd mindened...
IBOLYA Még... még... erősebben...
APA Hát téged folyton harapni kell...
IBOLYA Harapni, szoritani, forgatni...
APA És a falnak jól nekinyomni, mi? *(Besodorja a sarokba, nekiesnek a falnak)*
IBOLYA Ne a gyerek előtt...
APA Nem lát az semmit...

IBOLYA Akkor is... menjen ki...
APA Józsi, menj ki... sétálj egyet...
FIÚ Mit mond?
APA Járj egyet... Nem hallod!? Eredj már... Siess! – Menj már, az istenedet...

A Fiú kapkodva igyekszik, botorkál kifele – megbotlik, átesik az ajtót eltorlaszoló padon. De még szinte ki sem ért – az Apa kettőt rándul, és kész. Ibolya elképedve engedi el

IBOLYA (*majdnem sír – egyszerűen nem hiszi el*) De hát még le sem húztam... Még le sem húztam a bugyimat... (*És tényleg ott a fehéremű, mint egy felárbocon levő zászló állami gyásznapokon*)
ERIKA (*vihog kintről az ablakon át*) „Úgy kellett, káposztába hús kellett...”
APA (*vadul hozzávágja Ibolya táskáját*) Agyonváglak, te szerencsétlen!

Csend

IBOLYA És akkor... most...?
APA Mi a fenét akarsz!? Nem tudom én ezt már visszacsinálni...
IBOLYA Legalább bedugta volna... és úgy...
APA Akartam... hiszen láttad... hogy mennyire akartam... (*Megcsókolja*) Na... Semmi baj...
IBOLYA (*felcsattan*) Legalább ne hergeljen... El vagyok én... nem kell csókolgatni!
APA Jól van, na... nincs harag... (*Feláll, körülnéz*) Összetolok két padot... mindjárt jönnek a hajnalosok... aludjunk egyet... Kell a kabátom?
IBOLYA Kell...
APA Fene hideg van... (*Ráteríti a vállára*)
FIÚ (*bélep*) Be szabad jönni?
APA Be...
FIÚ Elment?
APA Ki?
FIÚ A lány... Ibi...
IBOLYA Bár soha be se jöttem volna... (*Erika megjelenik az ajtóban*) Mit bámulsz!?
ERIKA Olyan hideg van... bejöhettek?
APA Szeptember, és mintha tél lenne... gyere, Ibike, megcsináltam az ágyat... nyúljal el...
IBOLYA (*gúnyosan*) Megcsinálta az ágyat? Jó vicc! – Összetolt két padot...
APA Így mégiscsak kényelmesebben vagyunk...
ERIKA (*gyorsan befekszik Ibolya mellé*) És melegítjük is egymást...
APA Várj már, hova nyomakszol... Előbb a fiú... Gyere, Józsi, feküdj le...
ERIKA De hát... négyen nem férünk el...
FIÚ Hagyja, apám... alszom én a földön...
APA Bolond vagy! Egész este vakozott, undorkodott, és te odaadnád neki a helyedet... (*Lehúzza maga mellé*) Ne örüljél meg!
ERIKA És én?
APA Feküdj a földre... legalább nem esel le.
IBOLYA (*csúfosan kacag*)
ERIKA Tripperes kurva legyek, ha még egyszer megszökök veled. Annyi szent! (*Lekuporodik a sarokba*)
IBOLYA De ne így! – Fázom... vegyetek közre. Melegítsetek.

A két férfi maga közé fogja Ibolyát. Az Apa hármukra teríti a kabátot. Pár pillanat, és már alszanak is. Bagolydzsessz a rádióban – másik földrészt, másik század

4. Álom

A vak Fiú álma. Valószínűleg, mégis valóságos. Hangok teste – emberek. Belép egy nő. Arca árnyékban. Kezében kilyuggatott kartondoboz. A Fiú felül

FIÚ Mama!
MAMA Felébredtél, kicsikóm... (*Leteszi a földre a dobozt*) Siessünk! Minden percen itt lehet!
FIÚ (*megérinti az arcát*) De mama? Te itt?
MAMA (*kacag*) Hát hol lennének? A Holdon...
FIÚ (*megöleli*) De jó, hogy élsz!
MAMA Na, eressz már el... Megfojtasz, te bolond, te!
FIÚ (*boldogan*) Gyuszi! Gyuszi! Gyere gyorsan! Él a mama!
GYUSZI (*bejön*) Micsoda hülyeség... persze hogy él!
FIÚ (*döbenten*) Hogyhogy persze?!... Apa is tudja?

MAMA Elég az idétlenkedésből, Joci... Nézzétek, mit hoztam!
GYUSZI (*közelebb lép*) Ez az? Benne van?
MAMA Benne... (*Óvatosan felemeli a doboz tetejét*)
GYUSZI Ilyen kicsi...
MAMA Az a finom... öthetes... olyan a húsa, mint a krémes...
FIÚ Mi az? Mama... Mondjátok már nekem is!
MAMA Ma van apa negyvenedik születésnapja...
FIÚ (*boldogan felkiált*) Malac! Szopós malac! Mutassátok... Hol van? (*Keresi – összevissza kutat kezével a levegőben*) Hol van? Tegyétek már rá a kezem... Hadd simítsam meg... Gyuszi... segíts már! (*Benyúl a dobozba, simogatja, arcán ragyogás*) Hogy nyüszög... teljesen összenyálazta a kezemet...
GYUSZI Mert szopós... azt hiszi, hogy te vagy az anyja...
FIÚ De jó! El fog ájulni az apu...
MAMA (*becsukja a dobozt*) Elég a játszásból! Bármelyik percben megjöhet... (*Megfogja Gyuszi kezét, komolyan, nehéz lélegzettel*) Gyuszi... hallgass rám! Te már nagy fiú vagy...
GYUSZI (*riadtan hátrál*) Ne, mama! Kérlek... Ne én...
MAMA Tudod, hogy nem bírok vért látni... Ha szereted az aput...
GYUSZI Ölje meg a Józsi! Ő a nagyobb!
MAMA Ne butáskodj!... a Józsi hogyan?!
GYUSZI Mert ő mindenkől kihúzza magát... mindenkől!... sokkal jobb neki, hogy nem lát...
MAMA (*durr egy pofon*) Nem szégyelled magad!
GYUSZI (*sír*) Nem! Nem szégyellem! – Ha szereti az aput, ölje meg ő... Nesze! (*Odalöki a dobozt – kiszalad. A Mama utánamenne, de a Fiú megfogja*)
FIÚ Hagyd, mama... ne bánts! (*Maga elé húzza a dobozt, lassan belenyúl*)
MAMA Mit csinálsz?
FIÚ Úgy, szépen... jó kismalac... ügyesen...
MAMA Joci... mit akarsz?
FIÚ (*simogatja a dobozban a kis állatot*) Csak szépen... langyosan... édesen...

Hirtelen éles visítás, vergődés – majd csend

MAMA (*felugrik*) Mit csináltál? Joci!!

A Fiú kihúzza a kezét a dobozból

FIÚ (*suttog*) Megfojtottam... (*Egész testében remeg*) Vedd el... segíts leülni... (*Majdnem elájul*) Nézd, hogy remegek... Ölelj meg, mama... szoríts magadhoz... még, szoríts... ne menj el... érzem a kezed... mindig érzem... ne menj el...

Mama ringatja. Lassan hajnalodik.

A váróterem ajtajában egy szoborszerű nő áll. Mária. Negyven körüli, szép arcú, korán bezárult nő. Szeli, halk, ápolt. Gondozottjaival úgy bánik, mint nagyon okos gyerekekkel szokás – akik már majdnem mindent tudnak az életről

5. Mária

Nézi a WC fényében ringatózó Fiút. Odalép hozzá. Megrázza. A rázás beépül az álomba. Csak a negyedik próbálkozásra riad fel

MÁRIA (*rázza a Fiú vállát*) Ébredjen... fiatalember... ébresztő...
FIÚ (*felriad*) Ki az?

Kezével keresi a hang testét – Mária először ijedten hátrál meg a kutató kéz útjából, aztán észreveszi, hogy a Fiú vak, odanyújtja neki a kezét

MÁRIA Mária.
ERIKA (*a sarokból, kétségbeesetten*) Én nem akartam... esküszöm! Már ágyban voltam... (*Szinte sír*) Mondtam neki, hogy ne csináljuk!
MÁRIA (*halkan*) Kelj fel! Megfázol a földön...
ERIKA Kérdezze meg! (*Rázza*) Ibi... hallod? Én nem akartam, ugye?

Ibolya és az Apa felriadnak, döbenten néznek maguk köré. Mi ez, hol vannak

MÁRIA (*a csillogós, feszülős buliruhára*) Hogy nézel ki, Erika? Mindened kitéve... közszemlére...
ERIKA Az övé... az Ibié... hogy eljőjtek velem... mert én nem akartam...
MÁRIA Eredj, mosd le az arcod...
ERIKA De nem haragszik?

MÁRIA Nem... nem haragszom...
ERIKA (*tehetetlenül, kétségbeesve toporog Mária mellett*) Látom, hogy haragszik...
MÁRIA (*nagyon szomorúan*) Nem haragszom... menj... szedd rendbe magad.

Közben az Apa és Ibolya is lekászálódtak a padról. Esetlenül, zavartan állodogálnak a falnál, mint rajtakapott gyerekek. A Fiú a váróterem közepén áll egyedül, elveszetten

APA (*gyötört hangszálak résén*) Nem csináltam semmi rosszat... khm... idejötték... aztán...
MÁRIA Szégyellje magát... Ép, egészséges férfi... Pont ilyen lányokkal kezd!
APA De hát... Miért...
MÁRIA Tudja jól! – A maga helyében én elsüllyednék szégyenemben! (*Bekopog Erikának*) Kész vagy? Sietnünk kéne...
ERIKA (*bentről*) Mindjárt! Vécénem is kell...
MÁRIA Odakint megvárak... (*Indul*)
IBOLYA (*fájdalmasan*) Hozzám nem is tetszik szólni?
MÁRIA Mit mondjak?
IBOLYA Hát... hogy megszőktem...
MÁRIA (*kristálytisztán, szomorúan*) És?
IBOLYA Hát... hogy... amit szokott...

Csend, Mária nem szól, csak nézi. A lány egyre vörösebb

Az Erikát is én csaltam el... tényleg nem akart!
MÁRIA Tudom... Beszéljünk nyíltan, Ibolya... Nagy lány vagy, felnőtt lány... maholnap harminc lesz...
IBOLYA Ne... kérem! Ne...
MÁRIA Emlékszel, mit mondott a doktor úr...
IBOLYA (*bólint*)
MÁRIA Nem hallom...
IBOLYA (*alig hallhatón*) Hogy „nem kell az Ibit félteni... megvan a magához való esze...”. (*Lesüti a szemét*)
MÁRIA És utána... mit mondott?
IBOLYA (*suttogva*) Hogy nagylány vagyok... felnőtt lány... (*Hangja megremeget*) Már ki is mehetnek az életbe...
MÁRIA Akkor költözöl ki, amikor akarsz... Ott a személyid a polcomon...
IBOLYA (*ijedten*) Nem akarom...
MÁRIA Miért?
IBOLYA (*egyre riadtabb*) Nem akarom!
MÁRIA Hanem? Mit akarsz?
IBOLYA Visszamenni magával... Erikával...
MÁRIA Biztos?
IBOLYA (*nagyot nyel, bólint – felkapkodja a ruháit, görcsösen, kétségbeesetten öltözik*)
APA (*lénye mélyéig felzaklatta ez a számára érthetetlen lelki tortúra – a lány szorongása, kiszolgáltatottsága*) És ha itt maradnál?... velünk...
IBOLYA (*az Apára néz, döbbenet*)
APA Vigyáznánk rád... esküszöm! Jól ellenénnék... Hármásban... a fiammal...
IBOLYA Hogy maradjak... azt mondja?
APA Kérlek is, na!
IBOLYA (*ilyen helyzetben még soha nem volt, tanácstalanul néz Máriára*)
APA (*Máriának*) Ha akar... kijöhet, ugye? Lehet... szabad...
MÁRIA Azt hiszem... valamit félreértett, uram...
APA (*idegesen belevág*) Maga mondta... egy perce sincs! Hogy akkor jön ki, amikor akar... maga mondta!
MÁRIA Igen... ki is engedem... bármikor...
APA Na, látod? Csak rajtad múlik... Ibike... amikor akarod...

Csend

IBOLYA (*Máriára néz*) Mit mondjak?
MÁRIA Mennél?
IBOLYA Nem tudom...
APA Ne félj, Ibike... jó dolgod lesz, ne félj... jó helyed, mindened...
MÁRIA Ha nem tetszik... visszajöhetsz...
IBOLYA (*egyre nagyobb kínban*) Visszavesz?
MÁRIA Persze... ha úgy érzed...
IBOLYA És nem fog haragudni...

MÁRIA Miért?
APA (*sután megfogja a lány kezét*) Ibike... hallod... kérlek is...

Csend

IBOLYA Nem... nem tudom...
MÁRIA Van hova vinnie?
APA Hogyne... persze! Van egy másik fiam is... rendes házzal... mindennel!
MÁRIA És ő befogadná?
APA (*idegesen*) Persze... saját szobám van... Kályha is van... szőnyeg is... víz a folyosón... amit akar! (*A Fiúhoz*) Mondd el, Józsika... milyen helyünk van a Gyuszínál... a kisebbiek fiamnál... komoly téglaház... nem akármilyen... mondd el szépen...
FIÚ (*zavartan*) Jó helyünk van...
APA Meleg víz, tisztaság, ugye?!

A Fiú bizonytalanul bólint

MÁRIA És ott laknának... egy szobában... hárman?
APA Persze! Nagy szoba az! (*A Fiúhoz*) Mekkora szoba?! Mondd meg ügyesen!
FIÚ (*egyre kényelmetlenebb a bizonykodás*) Nagy...
APA (*Ibinek*) No... mit mondasz?

Vizzubogás. Erika kijön a WC-ből. Lenyalt haj, térd alá húzkodott ruha, szófogadó hátgörbület

ERIKA Kész vagyok...
MÁRIA Jól van... Szép vagy! (*Megsimogatja*)

Erika elindul az ajtó felé. Mária Ibolyára néz

Maradsz?

A lány dermedten áll

APA (*kétségbeesetten*) Dolgozom is... alkalmi munkákat, de rendes pénzem van... ellátnánk szépen... (*Oldalba bóki a gyereket*) Mondd már te is... ne hümmögj!
IBOLYA (*váratlanul kitörő szorongással, belső rettegéssel*) Nem! Nem akarom... menjünk vissza... menjünk már! (*Kirohan*)
APA De miért, Ibike! Miért?
MÁRIA Jobb ez így... Higgye el!
APA (*fájdalmasan*) De hát... El se búcsúzott... Legalább elbúcsúzom! (*Utánaszalad*)

Csend

MÁRIA (*megfogja a Fiú kezét*) Minden jót... Vigyázzon magára!
FIÚ (*belekapaszkodik, nem ereszti*) Beszélje rá! Kérem... Apám jó ember... higgye el! Csak anyám halála óta... beszélje rá!
MÁRIA Miért alszanak az állomáson?
FIÚ Mert... hogy lekéstük a...
MÁRIA Mondja meg őszintén!
FIÚ Nem szoktunk... csak ma éjszaka...
MÁRIA Ma este hol fognak?
FIÚ Hát...
MÁRIA Őszintén...
FIÚ Itt... itt valahol... nem tudom!

Az ajtóban áll az Apa. Mindent hallott

APA (*nagy zavarban, vörös fejjel*) Összekaptunk a kisebbik fiammal... A Gyuszival... De nem tart semeddig... kibékülünk...
MÁRIA Bocsásson meg... Mennem kell...
APA (*elállja az útját*) Higgye el... ott lakom nála... Gát utca 2. ...Esküszöm, hogy ott lakom... kibékülünk...
MÁRIA (*kínban*) Engedjen, kérem... (*Félretolja az Apát, kiszalad*)
APA Mária! Várjon... Hallgasson meg... Kibékülünk, higgye el! (*Visszajön – dühödten nekiesik a Fiúnak*) Mi az istennek kell pofáznod! Eljött volna... Még sírt is! És akkor neked eljár a szád... Te, gyalázatos! (*Rázza, rángatja, majd nem megüti*) Legszívesebben itt hagynálak, mint egy kuttyát... hogy lásd, milyen az egyedül...

6. Husky

A Fiút szinte mellbe vágja az Apából kitörő gyűlölet – ez a nyílt, dühödtt vágy, hogy egyszer végleg megszabaduljon tőle. Összeszorított szájjal keresi a kabátját, arca szürke a fájdalomtól

APA Mit csinálsz?
FIÚ (nem felel, próbálja kifizetni az összegubancolódott kabátot)
APA Hova mész? Hallod?
FIÚ (egyre kétségbeesettebb harc a Laokoón-kabáttal)
APA Most mi van, megsértődöttél?
FIÚ (dühében letépi magáról)
APA A falaknak beszélek?! Állj meg! Hova mész?
FIÚ (kirohanna, de az ajtó becsukódott közben. Arca hatalmasat csattan az üvegen)
APA Látod, milyen hülye vagy!? Mit heveskedsz?
FIÚ (elindul az orra vére, egyik kezével fogja, a másikkal a kilincset keresi)
APA Állj már meg, Józsi! Hova rohansz?! Tiszta vér vagy...
FIÚ (sikeresen megtalálja a kilincset, de az Apa megfogja az ajtót. A Fiú rángatja, próbálja kitépni a kezéből)
APA (ráordít) Megőrültél?!... Ne rángasd úgy, mert kapsz egyet...
FIÚ (belekapaszkodik az Apába, lerántja a földre. Próbál kijutni mellette)
APA (dühroham) Állj már meg, az istenedet! Hova rohansz, mint egy marha?! (Két kezét leszorítva magához öleli a Fiút)
FIÚ (fájdalmas dühvel dobálja magát, egyetlen hang nélkül)
APA Józsi, hagyd abba! Elég már! Hallod?!
FIÚ (tisztá erőből nekinyomja az Apát a falnak, nagyot nyekkennek)
APA Állj meg! Az istenedet... Nem mondtam komolyan!

Végül kimerülten lerogynak a padlóra, az Apa zihálva öleli magához a Fiút

Kicsúszott a számon... – Hidd el! Isten látja a lelkemet!
FIÚ (nem szól semmit)
APA Mondj már valamit... Józsi!
FIÚ (maga elé – sottogva) Tudom én jól...
APA Mit?
FIÚ Hogy nyűg vagyok a hátán...
APA Te?! – Már hogy mondhatasz ilyen... (Csend) Inkább én a tiéden...
FIÚ Maga?
APA Én hát... Egy részeges öregember... csak iszok és siránkozok... mi hasznod belőlem?
FIÚ Most miért mondja?
APA Eliszom a segélyedet... mindenedet... nézz magadra, csont és bőr vagy...
FIÚ Maga is...
APA Az más... én már befejeztem... de te fiatal vagy... elmehetnél valami intézetbe... ha az ilyen Erikákat eltartják, egy olyan szép, rendes fiút, mint te, aranyba foglalnának...
FIÚ Mit akar...
APA Hagyj el engem, Józsi... ha elegend van... hagyj csak szépen magamra...
FIÚ (megrendülve) Miket beszél?! Apám!
APA Gyuszi biztosan visszafogad... menj el... én csak húzlak magam után, mint a hínár...
FIÚ (fájdalmasan) Ne mondjon ilyeneket... Nekem jó magával... higgye el... Hát panaszkodtam én valaha is?
APA Nem, mert jó fiú vagy... de magadban ki tudja, mit gondolsz!
FIÚ Esküszöm az élő Istenre... az egészségemre... anyám emlékére...
APA Ne esküdj... Egy nap úgyis itt hagysz...
FIÚ Soha!
APA Dehogynem! Most is el akartál menni!
FIÚ Mikor?
APA Most... az előbb... Úgy fogtalak le...
FIÚ (elképedve) Apám! A fenébe... Hogy lehet ilyen igazságtalan!? Hogy lehet!
APA (harsányan felkacag, hosszan, bugyborékolva nevet saját viccén, megkönynyebbülséggel) Azt hitted, hogy komolyan beszélek, mi?! (Megöleli, megcsókolja) Te, egyetlen támaszom, te!

A Fiú szótlánul ül a földön

Na, gyere, rakjunk rendet, mert kitelik a becsületünk!

Tologatja a padokat, a Fiú kitapogatja és eloltja a villanyt a WC-ben

FIÚ Olyan furcsa álmodt láttam...

APA Az éjjel? Micsodát?

Fiú nem felel – ül a padon, másol jár. Apa tanácstalanul nézi

Azért egyszer úgy megnézném, hogy miket álmodsz... hogy mit látsz te olyankor...
FIÚ Mindenfélét... dolgokat, embereket... nem hiszi?... Színeket is...
APA Rendes színeket?
FIÚ Persze!
APA És honnan tudod, hogy melyik melyik... mondjuk, a fehér... hogy az milyen?
FIÚ Mama bőre fehér volt... azt mondta...
APA Igen, de soha nem láttad!
FIÚ De tudom, milyen volt! Sima és meleg... jó volt hozzáérni... És minden, ami fehér, az ilyen nekem...
APA De hát a hó is fehér... és az aztán minden, csak nem meleg...
FIÚ Az más... az emberi fehér más, mint a nem emberi...
APA Hát... furcsa dolgokat láthatsz te... az biztos...
FIÚ Ma éjjel azt láttam, hogy a mama él... mindenki tudta, hogy él, csak én nem... (Suttogva) Hozott egy malacot Apának...
APA Szopós malacot, mi?
FIÚ Élő malacot... Kis zsenget... pár hetest... A születésnapjára...
APA (keserűen) Minden évben megígérte... aztán nem lett semmi belőle...
FIÚ Úgy örült, hogy megvette... egyfolytában kacagott...
APA (ingerülten) Elég! Ne beszéljünk róla... Most mit idegesítsük magunkat egy álombeli malaccal... nézd... a gyomrom is megfájdult belé... (Lefekszik hosszan, elnyúlva, mint egy ravatalra) Elmúlt az az élet... anyáddal együtt... még néhány hónap, egy év, kettő... aztán szép lassan letesszük a kanalat... élt ötvenkét évet... negyvenhét szépet, öt förtelmeset... nyugodjék békében... kölcsönkapott ingében...

Hallgatnak

FIÚ Én nem hagynám annyiba...
APA Mit?
FIÚ Ezt a lányt...
APA Hívtam... hogy maradjon...
FIÚ Akkor se hagynám...
APA Hát mit csinálnál?
FIÚ Izgatna...
APA Ja... Azt lehet...

Hallgatnak

FIÚ Vajon miért nem maradt?
APA Mire maradjon... két padra és egy budifényre...
FIÚ Apám tetszett neki...
APA Nem eléggé...
FIÚ Én akkor se hagynám...
APA (egyre feszültebb) Hát mit csinálnál?
FIÚ Utánamennék, és megnézném...
APA Mind a két szemeddel, mi?
FIÚ (vadul) Mind a kettővel! Úgy vakuljak meg!
APA Ne sértődjél meg, na!
FIÚ Menjen a fenébe... (Lefekszik a másik padra)
APA Huszonöt éve vak vagy... megszokhattad volna...
FIÚ Maga is, hogy rosszul esik...

Csend

APA Józsi! Béküljünk ki!
FIÚ Kérje szebben!
APA Kérje a halál! (Elfordul)

Egymásnak háttal hallgatnak – az Apa fészkelődik, nem bírja tovább

APA Szóval elmennél... azt mondod... és megkeresnéd...
FIÚ Meg...
APA És mit mondanál?
FIÚ Mit? Én tanítam apámat?
APA Hát... Oda azért nem kéne lesüllyedni...
FIÚ Na látja! (Mulat magában) Mindenesetre... ha nekem megtetszene valaki, akkor én nem tátnám itt a számat egy padon...
APA (félugrik) Te, Józsi! Ne bosszants engem! Ha van valami a begyedben, akkor mondd ki! Ha nem, akkor hallgass!

FIÚ (*felül, szemben az Apával – lelkesen*) Emlékszik a Karcsira... a régi szomszédra... nos, a Karcsiéknak van kilenc kiskutyájuk... de nem ilyen sármelléki korcsadék... hanem kék szemű, azt mondják... fehér galléros... igazi nemes kutya... mint a Rákóczi az emberek között... olyan, ami után megfordulnak az utcán! És ez a Karcsiéé még annál is nemesebb, mert ez eszkimókutya... ilyent maga még nem is látott...

APA Mit fecsegsz összevissza?

FIÚ Olyan finom a szőrük, mint a lepke szárnya... és hogy futrinkáznak összevissza kis tappancsaikon... kicsi, hűvös orruk van, és mindenhez odanyomják... s ha elkappa az ember ujját, addig harapdálja, míg el nem szédül... és így nyüszög közben... (*Mutatja*)

APA Néha már azt hiszem, hogy nem vagy normális!

FIÚ Hallgasson végig! Siet valahova?

APA De sok türelem kell hozzád!

FIÚ Szóval a Karcsi magának, mint régi jó szomszédnak, biztos adna egy kölyköt... ne szakítson félbe... válassza ki a legszebbet, vigye el az Ibikének... ajándékba... És közben – amíg ő kuttyázik – maga jól megnézi, hogy másodsorra is elhívna-e?

APA Az ilyeneket te honnan szeded?

FIÚ Butaság?

APA Dehogyan... néha olyanokat mondasz, hogy komolyan... nem is tudom...

FIÚ Szóval jó ötlet, mi?

APA Isteni! Gyere ígyunk rá egyet... azt mondtad, van dugiba néhány üres üveged...

FIÚ (*dühösen*) Mindennap ez van... Mikor szedi már végre össze magát!

APA Jól van, na! Nem kell kiabálni...

FIÚ Inkább kíséren el a Gyuszihoz... kérek egy tiszta inget, nadrágot magának... mégse menjen így a lányhoz... mintha az állomáson aludna...

APA (*kacag – beletúr a Fiú hajába*) Te, bolond Rákóczi, te!

Kimennek

7. Élet

Nevelői szoba az Otthonban. Mária a gyászruháját veti le, már kilépett a fekete cipőből – most éppen lába finom fekete hártáját, a harisnyát húzza le – tenyerében fáradtan összesodorja, a fiókba ejti. Kibújik a kis fekete kabátból, vállfára akasztja. Halvány köpenyt húz. Arca fáradt, fénytelen. Látszik, hogy nagyon megviselte a temetés

MÁRIA (*kiszól*) Jöjjön be...

Az Apa belép. Világosdrapp, fecskegalléros ing, halszállkás nadrág. Arca kékre borotválva. Hóna alatt doboz, abban morog, nyüszög valami

Bocsánat, hogy megvárakoztattam... (*Leül*) Nehéz napom volt...

APA Temetés... hallom...

MÁRIA (*szinte csak magának*) Minden évben elmegy öt, hat közülük... (*Elfordul*) Annyira megvisel... Ott állni a sírnál... tizenöt, húsz év után... és elmondani tíz mondatban, hogy mi volt ez az élet... ami semmi sem volt... Iszonyú... És hogy várják, lesik a többiek... minden idegszálukkal... hogy mit mondok... hogy miért volt szép vagy érdekes, vagy bármilyen ez az épp kihunyt élet... amit ők pont olyan jól ismertek, mint én... Igazat mondani nem lehet, hazudni nem lehet... Hallgatni nem lehet... De nehéz, istenem, de nehéz! (*Megtörli az arcát*) Ne haragudjon...

APA Dehogyan értem én...

MÁRIA Ibolya miatt jött, gondolom...

APA Igen... A fiam is unszolt, hogy... Szóval... Ezt a kis... kis ajándékot hoztam...

MÁRIA (*belenéz a dobozba*) Kiskutya...

APA Nem ugat, azt mondják... csendes... csak úgy fuvolázik, mint a farkas... de jámbor... rendes fajta...

MÁRIA (*elgondolkodva*) Szép kis állat...

APA Odaadnám... ha lehet... ezt a kutytát...

MÁRIA Várjon, szólok neki... (*Kimegy – újra a régi kedves, meleg hang, a „megszokott” máriás*) „Isti, nem láttad Ibolyát... keresd meg, kérlek... látogatója van... Siessen... ajándék is van!”

Az Apa közben a mondandóját ismételteti magában, pontosan és határozottan szeretné előadni. Arcán néha végigfut a kétnapos nem ivás remegése. Amikor Mária visszajön, felugrik, visszaül

APA És magával is... akartam néhány szót... az Ibike sorsáról... a további jövőndőjéről...

MÁRIA Hogyne... tessék...

APA (*egyre zaklatottabb, idegesebb*) Mint tudja... szóval nincs honnan tudnia... de magamról annyit... hogy ne abból induljon ki... amikor tegnappelőtt az állomáson, ugye... mert ez nem tegnappelőtt kezdődött... de száz szónak is... szóval új életet akarok kezdeni... elég volt a kesergésből... özvegységből... sehova nem vezet... meggyászoltam becsülettel... majdnem rá is mentem... ha hiszi, ha nem... már meg akartam halni... annyira voltam... csak a fiú, a Józsi tartott vissza... Hát ezért vagyok itt!

MÁRIA Értem. Igen... Akkor én is őszinte leszek magához...

APA (*belevág*) Tudom, mit akar mondani... de higgye el... ha én egyszer azt mondom, hogy vállalom...

MÁRIA Azért hallgasson meg... kérem...

APA (*visszaül*) Bocsánat... olyan ideges vagyok...

Kopognak. Belép Ibi elhanyagoltan, fésületlenül – agyonmosott intézeti köpenyében. Egy árnyék – szürke arc, mély, fekete árkok a szemek alatt. Döbbenet áll az ajtóban, alig bír megszólalni

IBOLYA Hát eljött?

Nézik egymást hosszan, szó nélkül. Ibolya kezét nyújt, olyan boldog, hogy szinte nyúszít – Mária is elneveti magát

MÁRIA Nézd, hogy örül... Te lány, te! (*Megöleli*)

APA (*nyújtja a dobozt*) Neked hoztam... a tied...

Ibolya belenézi, majdnem elejti örömeiben. Leteszi a földre, mellétérdel, és nézi a kiskutyát, ahogy kimászik a dobozból. Hároméves gyerekek örülnek ilyen visítósan a kis állatoknak. Odanyomja hozzá az orrát, szagolgatja, simogatja, nem tud betelni vele

IBOLYA Nézd, hogy bújik, hogy döngölözik... kis béka, te, tollseprű... kuttyuskám... kiskutya... nézd, hogy csóválja magát... elesel, te buta... Mi a neve?

APA Nincs neve...

MÁRIA Amit akarsz... a tied... te eteted, gondozod...

IBOLYA Hogy hízeleg... szörpamacs, te... hé, ne nyalogass... a végén még dorombolni is fogsz... majd megtanítlak... ne félj... mrrrr-mrrrr... hogy néz! (*Kacag*) Hogy csodálkozik! (*Összevissza puszilgatja*)

Apa ragyogó arccal nézi, mint egy jelenést

MÁRIA Ibolya... kicsit magatokra hagylak Józseffel... No, add ide... szerzek neki egy nagyobb dobozt éjszakára... (*Kimegy*)

Alighogy becsukódott az ajtó

IBOLYA Vigyen ki innen! Vigyen magával!

APA Persze... hiszen azért...

IBOLYA Látja, hogy nézek ki?! Minden ruhámat elvették... hogy ne tudjak szökni... Nézze! Se harisnya, se alsónemű... semmi! (*Belekapaszkodik*) Nem hagy itt, ugye?! Ne hagyjon itt... mert én meghalok, Jóska... meghalok!

APA (*egyre nagyobb zavarban, kínban*) Azért jöttem, na... mondom, hogy azért!

IBOLYA Gyűlöl... tiszta szívből gyűlöl... néha úgy néz, hogy már szinte éget... és a pénzemet is mind elcsalja... a segélyt... a többiek jól megélnék belőle, mindenfélét vesznek, még tévét is... nekem két harisnya, blúz, egy szappan, s a félévi segélynek annyi...

APA Hagyd el, na... hiszen kiviszlek... esküszöm...

IBOLYA Mint az árnyék, úgy jár a nyomomba... más lány, ha megszökik, utánamennék szépen, nyugodtan... másnap, harmadnap... engem még aznap lekapcsol... ő maga... személyesen... soha nem a rendőrség... ő maga! Ha a föld alá bújok is... egyszer csak ott áll az ajtóban... „Ibolya rossz kislány volt... szégyellje magát...” Gyűlöl, na! Nem kérdés! És tudja, miért? (*Kárörömmel – diadallal*) Két évvel ezelőtt kikezdttem a fiával... (*Megfordítja a bekeretezett képet az asztalon*) Ezzel ni! A piskótaarcúval... akkor érettségizett... no, lássuk, gondoltam, mennyire vagy érett!... És képzeld el, nem hazudok, ekkora fűtyülője volt... ekkora... mint a fagyasztott nudli... azóta gyűlöl, hogy ezt tudom... szép, nagy, böszme fehér gyerek, ekkora kis nokedlival...

Nyílik az ajtó. Ibolya riadtan lecsapja a képet az asztalra. Belép Mária. Arcán látszik, hogy mindent hallott

MÁRIA Nagyon sír utánad a kiskutyá... menj, nézd meg.
IBOLYA (somfordál kifele – megáll az ajtóban, kétségbeesetten nézi őket, Józsefet és Máriát)
MÁRIA Miért nézel így? Köszönj el szépen...
IBOLYA (halkan, sápadtan, könyörgőn) Ne!... Szépen kérem...
MÁRIA Maradni akarsz?
IBOLYA (inti, hogy nem)
MÁRIA Félsz, hogy rosszat mondok rólad Józsefnek?
IBOLYA (nem tudja, mit intsen – igent, nemet)
MÁRIA Tudnék?
IBOLYA (bólint)
MÁRIA Bizzál bennem, hogy nem fogok... Na, eredj szépen, fedtesd le a kiskutyát... Jó éjszakát!
IBOLYA (hirtelen visszazsalad, az Apa nyakába ugrik, vadul, teli szájjal csókolja) Mikor jön utánam?! Mikor jön?
MÁRIA Elég volt, Ibolya! Menj már!
APA (utánakiált, bele az ajtócsukásba) Ahogy lehet... (Torz kóda) Ne félj!

Csend. Az Apa visszaül a helyére, egyre nagyobb kínban. Nem érti ezt a rengeteg összevissza félelmet, gyanakvást, ragaszkodást

MÁRIA (egyre fáradtabb, szétszórtabb) Szóval... hol is tartottunk?
APA Én mindent megadnék neki... esküszöm... mindent...
MÁRIA Egy szóval sem akarom lebeszélni...
APA (megragadja a kezét) Könyörgök, hallgasson meg... ha kell, letérdel... az előző feleségemmel is a semmiből kezdtem... anyós-apósán! a nyári konyhában...
MÁRIA Álljon fel, nagyon kérem... én nem akarok a maguk útjába állni...
APA ...két gyereket felneveltem, szépen, egészségben...
MÁRIA Isten éltesse... de nagyon kérem... (Próbálja felhúzni. Az Apa egyre görcsösebben kapaszkodik bele)
APA ...ha van miért, van kiért, akkor én... Kérdezze meg bárkitől... hogy ki voltam én... kérdezze meg! Csak a feleségem halála óta... de hát elmondtam mindent... hogy előről akarom kezdeni... Kérem!
MÁRIA (halkan, erőtlenül) Megengedi, hogy... pár szót én is...
APA (elhallgat, visszaül a helyére, lába táncol az idegtől) Ne haragudjon... annyira ideges vagyok... bocsásson meg...
MÁRIA Látja jól, hogy tele vagyok kétséggel, bizonytalansággal... (Fakón, szinte csak magának) Nem tudom... Talán ez a rengeteg egyforma nap, a sok összezárt, sérült lelkű ember... ez teszi már-már gonosszá őket... és épp abba taszítjuk bele, amitől meg szerettük volna óvni... a reménytelenségbe...
APA Értem... hogye... én is jó pár keserves év után...
MÁRIA Én már nem érzek elég erőt... hogy valami... ki tudja, miféle biztonság nevében Ibolyát... ezt az életet... na, mit is akartam... (Egyre fáradtabb) ha maga vállalja, és a minimális emberi feltételeket – fedél, meleg zug, ruha, ennivaló – biztosítja neki, én elbocsátom a lányt... boldoguljanak...

Az Apa, aki – az eddigiek alapján egyértelmű – szegyetlen visszautasításra számított, hirtelen nem is tudja, mit mondjon. Összevissza dadog, könnybe lábadt szemmel, megilletődve

APA Köszönöm... én kérem... szóval... nem is tudom...
MÁRIA Van hova vinnie?
APA Van! Persze... (Elharapja – nézik egymást Máriával)

Csend

MÁRIA (előveszi Ibolya dossziéját) Az évek során az árvaellátásból, segélyekből összegyűjtöttünk neki egy kis pénzt... itt van az elszámolás minden fillérről... közel százhuszezer forint... életkezéshez nem sok... de ha másképp nem megy... ebből kint a szülőhegyen vehetnek egy kisebb préházat... árammal, vízzel, kis dobkályhával...
APA (szinte elsírja magát ennyi jóságtól) Mária...
MÁRIA Ne köszönje... nem szeretem a hálálkodást...
APA De kérem, engedje meg... ötvenkét éves vagyok... de ennyi jóságot...
MÁRIA (feláll) Nem! Mondtam, hogy nem! (Bemeleg az asztala mögé) Csak arra kérem, József... bocsúlje meg magát.
APA Nem fog csalódni bennem... esküszöm... nem fog csalódni...
MÁRIA Vizontlátásra!

APA Jó éjszakát! (A küszöbről) És... és nagyon köszönöm. (Kimegy)
MÁRIA (nézi fia képét, felállítja, a helyére csúsztatja. Becsukja Ibolya dossziéját, a fedelére ráírja) Vékás Ibolya... kiment az életbe... 2002. július 13. (Áthúzza) 14-én.

Sötét

MÁSODIK FELVONÁS

8. Préházavatás

Évek óta lakatlan szőlészlak. Két rozszant, szalmazsákos kerevet, csökött dobkályha a sarokban, mint egy szarvasbogár elhagyott váza. Üres polc az asztal fölött, sebtében leszaggatott pókhálók. Két gyertya segít a kicsi ablaknak a világításban.

A cellányi zugoly legfontosabb, szinte képtelenül túlméretezett eleme a töp-pedt borpincébe vezető boltíves, kétszárnyú ajtó. Mint egy földre rogyott öreg angyal. A félhomályban a Fiú ismerkedik az új otthonnal, centiről centire végigtapogatja a falakat, tárgyakat, bútorokat. Kintől, a szőlőből az Apa csillogó, hengegő hangja hallatszik, a „birtokot” magyarázza vendégeiknek. Ibolya folyton ki- és bejárkal, nem leli a helyét

APA (kintől) Ez a rész itt... tetszik látni... a gyertyánfától... ez az öt sor srégen!

MÁRIA Le az erdőig!? De hiszen ez hatalmas!

APA Áh, dehogya! Csak ide a patakig... Huszonöt tőke... öt sor...

MÁRIA Akkor is! Százhuszért... hihetetlen...

APA Fele csabagyöngye, a többi meg kecskecsöcsű...

ERIKA (vissza felkacag) Micsoda?

IBOLYA (ingerülten) Így hívják, na! Mi a fenét vihogsz... mint egy óvodás!

ERIKA (képtelen abbahagyni a nevetést) Hogy mondta... kecske-micsoda?

MÁRIA Erika, ne idéetlenkedj!

APA Nagy, lógó szemű fajta... cuppogós, lédús! De ha egy kis pénz kerül, lecserelem az egészet valami jobbra, leánykára vagy rizinglre... sardonéra...

A Fiú véletlenül lesodor a polcra egy elfelejtett régi poharat. Éles zajjal fröcsöcsen szét a kövön

(Berohan, ingerülten) Ne törjél, Józsi! Ne törjél... az istenit!... fekdj le szépen az ágyra... és ne nyúlj semmihez!

IBOLYA A pincét látták már?

ERIKA (keservesen) Hát az is van?! Pince is...

APA Hozom a gyertyát... jöjjenek!

Az Apa nyomában bevonulnak a pincébe. A Fiú csendben előveszi a sarokból a seprűcsonkot, rozsdá ezte személtápat. Szilánkokon lépdelve óvatosan kezdi összesöpörni a törmeléket

MÁRIA (öblösen, a föld alól) Milyen hűvös van itt... És csend...

APA Na, hallja... a föld alatt vagyunk... Apámnak tízszor ekkora pincéje volt... valóságos jégverem... egyszer kicsi koromban bent felejtettek... kiabálhattam reggelig, a kutya sem hallotta... (Ibolyának) No, nézd! Csak nem sajnálsz!? Te buta, te! Hát élek, látod! (Megcsókolja) Sőt, ennél vadabb dolgok is történtek velem, kérem szépen... hetvennégyben, úgy megütött az áram, hogy itt bement... itt meg kijött... Égethüsszagom volt... úgy éljek... mint a flekkenek... két napig azt se tudtam, ki vagyok... Se kép, se hang... ahogy mondani szokás...

Közben a Fiú összesöpörte a szilánkokat, és nesztelenül beleöntötte a szemetesvederbe

MÁRIA (kijön a pincéből) Nagyon szép minden... a szőlő is, a ház is... használgák egészséggel...

IBOLYA Ne menjenek még...

MÁRIA Muszáj, mindjárt sötétedik...

APA Dehogya... fényes nappal van még, csak koszos az ablak...

IBOLYA Hétfőn villany is lesz, azt mondták...

APA Épp csak vissza kell kössék... sokáig nem lakott itt senki...

MÁRIA Későre jár... és még ki se csomagoltunk... (Mosolyog) Hoztunk egyet s mást... Az „ifjú házásoknak”... Erika! Hova tettük a szatyrokat...

Erika behozza a szatyrokat – három hatalmas, tarka degeszt

APA (döbbenet) Istenem... ezt mind nekünk?
MÁRIA Ebben ruhák vannak... mindháromatoknak, majd kirakod később,
két meleg takaró... egy tollas kabát... nézd, milyen jó meleg... ebben meg
evőeszközök, tányérok... egyből a polcra rakjuk, ne kelljen kétszer...
IBOLYA (zavarban) Segithetek?
MÁRIA Persze... hiszen a tiéd...
APA (könnyekig meghatva) Mért nem szolt, legalább kihozni segitettem
volna... te jó ég!... mennyi holmi...

*A szatyrokból mindenféle konyhai cuccokat, evőeszközöket, tányérokat, sőt,
borsot, cukortartót, törülközőt, edényeket vesz elő. Még tükröt is hozott. Sőt
egy rizspapír ernyőt is a lámpára. Elrendezi őket szépen a polcokon, asztalon,
ágyon. Egy fiatal anya gondosságával, szeretetével – és mégis valami furcsa
tökély, szüzsies sterilség van minden gesztusában. Az Apa folyton körülötte
látatlankodik, nem győz hálálkodni a nagyvonalú ajándékért*

MÁRIA Még függőnyt is találtam... kicsit rövid... de egyelőre jó lesz...
APA Én nem is tudom... ezt soha nem fogjuk tudni... igazán... Nézd,
mennyi konzerv, Józsi... karácsonyig elleszünk...

*Jósi ölébe önti – a fiú simogatja, forgatja a színes külföldi konzerveket. A lányok
is mellékaporodnak az ágyra – egymás kezéből kapkodják az élénk színű, csil-
logó dobozokat – rajtuk vidám tehének, egészséges, tiszta arcú férfiak, me-
legszerű háziasszonyok – úgy nézik a konzerveket, mint egy filmet, nevetve
kommentálják*

IBOLYA Rádiót nem hozott?
MÁRIA Sajnos, az nincs a csomagban... (Az Apának) Merthogy ezt segély-
ként kapjuk, külföldről...
ERIKA Az enyém itt van... (Előveszi a kabátjából) De állandóra nem
adom...
IBOLYA Kár... olyan csend van itt néha... (Kunyizósan) Erikaaa!
ERIKA (indulattal) Még mit nem! Házad is... meg mindened...
MÁRIA Lányok! Ne veszekedjetelek...

*Apa elégedetten néz végig a prэшázón, sokkal otthonosabb, lakályosabb lett.
És mintha direkt lenne: a rádióban épp egy érzelmes, édes lassú szám megy,
szenvedélyes vonósokkal, bűgö vokállal*

APA (lelke mélyéig meghatottan) Mária... én nem is tudom... ez az egész...
mit mondanak... (Hirtelen lelkesedéssel) Megengedi?
MÁRIA Tessék?
APA Szabad...
MÁRIA Ne... Későre jár...
APA De hát avató van... házavató...
MÁRIA Majd mások... jövőnk még...
APA Egyet... A sok jóért, amit értünk tett... Engedje meg! (Mária elé áll. Kü-
lönös, suta szertartással, mint egy elszóldozó) Szabad?
MÁRIA (zavarban) Hát jó... nem bánom...
ERIKA (súgja Ibinék) Táncolni fog... Nem hiszem el... Táncol, nézd!
IBOLYA Ha ezt a többiek látnák... Erika! (Egymásba bújnak, nevetnek)
APA Mikor először megláttam... emlékszik... az állomáson... nem hittem
volna...
MÁRIA Mit?
APA Hát hogy... egy nap majd... így...
MÁRIA Én se... nagyon dühös voltam magára...

Csend, táncolnak

APA Soha... de soha nem fogom elfelejteni, amit ... Ibikéért és értem... soha!
MÁRIA (kacag) Viselje jól magát... és vigyázzon a lányra! – Szám vége, azt
hiszem... köszönöm a táncot
APA Pillanat, még ne üljön le... pillanat... Van még valami! (Beszalad a
pincébe, két poros, pókhálós palackkal tér vissza) A ház termése... Legalább
tíz üveg maradt a hordó mögött... Nézzte, milyen tiszta... Mint a boros-
tyán... (Beletörli a kabátujjába, a gyertyához tartja) Megvan ez hét-nyolc
éves is... Hol vannak a poharak?
MÁRIA József... kérem...
APA Mindjárt... egy pillanat... az avatás öröme... (Hangja remeg a bor
közelségétől)
MÁRIA Megígérte...
APA Csak egy pohárával... az egészségünkre... (Kirakja a poharakat az asz-
talra, arca sápadt, nyirkos – látszik, hogy legalább három hete nem ivott)
MÁRIA Azt mondtuk, egy pohárával se...

APA (egyre idegesebb, kapkodóbb) Csak most az egyszer... az új lakás örö-
mére... hogy ilyen szépen... és az Ibikével együtt... önállóan... Hol az ör-
dőgbe az a dugóhúzó?!... csak egy pohárával...
IBOLYA (vad indulattal kirántja a kezéből a palackot) Nem iszik! Megértet-
te! Egy kortyot sem! Semmit! (Bevágja az üvegeket a pincébe. Mint hasas
gránát robban szét a falon a két súlyos palack)
APA (riadtan) Bocsánat... én nem... nem akartam...

Rossz, zavart csend

MÁRIA Erika, öltözz... Hosszú az út... csúszik is...
APA Elkísérem magukat! (Veszi a kabátját)

Nehéz szuszogás, cipekedés, fújtatás hallatszik kintről

GYUSZI (hangja) A rák rohassza szét ezt az egész hegyet... hú, de mere-
dek, de kint van a világból... hogy a fene essék bele... (Vörös, izzadt arca
megjelenik az ablak négyzetében) Na végre! Ez az?

Nagy nyögéssel letesz a válláról valami nehez

APA Ez meg hogy kerül ide?
FIÚ Kérdezte... hogy hol lakunk, mit csinálunk?
GYUSZI (bejön) Világ vége... az biztos! Ide nem sűrűn fogunk kijárni...
APA Most se hívtalak... Mit akarsz?
GYUSZI Kijöttem... lássam, hogy s mint vannak...
APA Így... láthatod...
GYUSZI Szépen berendezkedtek... jól van! (Erikára) És ő a... a mosto-
hám?
ERIKA Hát nincs szemem... Ott ül, ni! (Elkacagja magát) Még hogy én! Jól
nézünk ki! (De azért hihetetlenül élvezi, hogy meggyanúsították)
GYUSZI (Ibinék) Bocsánat... alig látni valamit ebben a sötétben... Gyuszi
vagyok...
FIÚ Az öcsém...
IBOLYA Ibi... Vékás Ibolya...
GYUSZI (a gyertya fényében nézi egy darabig, gusztálgatja – majd felíg
tréfásan) Mit ne mondjak?! Rosszabbra számítottam... (Kacag) Aztán
vigyázzon az apámra... ne igyon sokat, mert a maradék esze is elmegy...
(Megöleli az „öregét”) Ugye, apám?
APA (leszedi a kezét magáról) Nem így váltunk el, Gyuszi... nem ilyen nagy
barátságban!
GYUSZI Azért jöttem, na! Békülni... Apám is hülye volt, én is hülye voltam...
APA Kirúgtál a saját házamból...
FIÚ Ne kezdjék megint!
APA (keményen) Kitéttél a házból – igen vagy nem?
GYUSZI (dühvel, fájdalmasan) Az istenit magának! Nem érti, hogy békülni
jöttem! Ajándékot is hoztam... és akkor így fogadja az embert! Hát vesze-
kedni akar?!
IBOLYA (Gyuszihoz) Mit hozott?
GYUSZI Na, végre egy normális kérdés... (Az Apának) Látja, ezzel kellett
volna kezdenie! Segíts, Józsi, hozzuk be! (Útban kiféle) Úgy cipeltem
itt fel a hegyen, mint egy Jézus Krisztus, és akkor még le is szúrják az
embert... (Kimennek)
ERIKA (kikukucska az ablakon) Egy tévé! Igazi, nagydobozos tévé!

A két testvér nyögve, lihegve becipeli a pokrócba csomagolt tévét

GYUSZI Használt... de jó... Régi fajta csöves... azt mondják, ez nem öli úgy
a szemet... mint a maiak... Hova tegyük?
APA Oda valahová... a sarokba...
GYUSZI Na... ne morogjon már! Tiszta szívből hozom... Legalább nézze
meg! (Odamegy az Apához) Látja... kicipeltem magának ide ezt a dögöt...
Már csak ezért... az izzadságért... apám, no! Béküljön ki!
APA Jól van! Ne dumálj annyit! (Megöleli. Paskolják egymás hátát – hango-
san, üresen)
GYUSZI Egykettő... Dugjuk be!
APA Nincs villany!
IBOLYA Csak hétfőtől lesz...
GYUSZI Kár. Olyan szép képe van, hogy a falra lehetne akasztani... jó
márka, Videoton... az már nyugatinak számít... Itt a szobaantenna is...
MÁRIA Bocsánat... nekünk lassan mennünk kell. Esteledik. (Keresi a kar-
digánját, táskáját)
GYUSZI Várjanak egy percet, jövök én is... két szót váltok apámmal, és
mehetünk együtt... üljenek le!

IBOLYA Nem kér süteményt?
GYUSZI Egyet... ezt a kakaósat... köszönöm...
FIÚ Gyuszika jól van?
GYUSZI Mint a császár... babazsúrban, mit képzelsz! Még kis zakót is csináltattunk neki...
APA Nyakkendővel, mi? Neked is volt... olyan voltál, mint egy kis miniszter... fehér cipőben...
ERIKA De édes lehet... istenem!

Hallgatnak. Rágnak. Ropog a keksz

IBOLYA Vegyen még... az Otthonból kaptuk... Ez is külföldi... a keksz...
GYUSZI Jó is! Hát akkor... köszönök mindent... (Máriának) Mehetünk...
MÁRIA (feláll) József... Ibolya... vigyázatok egymásra... a Fiúra...
APA Mindent... de mindent nagyon... igazán! (Próbál kezét csókolni, de Mária elhúzza)
ERIKA (odalép Ibolyához. Arca halottsápadt, remeg.) De jó neked... Ibi... saját házad, kinti életed... én meg... (Hangja elcsuklik, zokogva kirohan)
IBOLYA (utánaszalad) Erika... várj!
MÁRIA Majd én megvizsgálom... (Kimegy)

Csend

GYUSZI Szóval... hétfőn majd kapcsolják be... ne felejtsek el!
APA Menned kell?
GYUSZI Muszáj... a gyerek miatt... én hozom... a zsúrból... fene messze van ez a hegy... (A Fiúnak) Minden jót, öcskös... Néha nézz be te is... annyit kérdezősködködik utánad... hol a Joci? Mikor jön? Mikor bújócskázunk a Jocival...
FIÚ (mosolyog magán) Jó, hát velem könnyű... bújócskázni... (Nyújtja a kezét, azt hívén, hogy búcsúznak, de Gyuszi már továbblépett)
GYUSZI (a küszöbön megáll) Apám... izé... lenne még valami... egy kis munka... ha gondolja... hoztak egy teherautó fát... fel is hasogatták volna... de mit hizlaljak idegent, gondoltam... egy hét alatt megcsinálná... kaját is kap, egy kis pénzt is... mit szól?
APA Hogyne... Köszönöm... minden fillér számít, tudod jól...
GYUSZI Én ne tudnám... (Búcsúzóul körülnéz) Jó kis ház... ellesznek itt... (Kimegy)

Apa nézi a szobát, elégedetten vigyorog – Ibolya bejön

IBOLYA Elmentek...
APA Végre magunkban... (Magához húzza, boldogan, birtoklóan)
IBOLYA Szegény Erika... úgy sírt! (Utánuk néz a kisablakon)
APA Egyszer fent, egyszer lenn... Mit csináljunk...
IBOLYA Azért a rádiót itt hagyhatta volna... hétfőig. Nem ettük volna meg!
APA Hagyd el... begyújtunk... melegítünk valami kaját... és be az ágyba... a sajátunkba!
FIÚ (énekel) „Ha nem szeretnélek, meg sem keresnélek, ezt a kegyetlen sárt, nem gyúrnám térted...”
IBOLYA (nézi nevetve) Mi az? Megbolondultál?
FIÚ Rádió helyett... sajnos, külföldit nem tudok... (Vidáman, talán kissé túl vidáman énekel. Ibolya dűnnyög hozzá)

9. A repülés

Másnap délután. Ibolya kint áll a kertben, és az ablakot pucolja, bő vízzel, lihegve – két ronggyal kívül-belül egyszerre. A Fiú bent a szoba földjén ülve házat csinál a kutyának. Tíz ujjá, mint a polip csápjai körülöleli, simogatják a fát, szinte lélegzik kezében a kalapács. Ibolya bekönyököl az ablakon, nézi

IBOLYA Soha nem ütöd meg a kezed?
FIÚ Nem... vigyáznak egymásra... ide nézz!

Szedült gyorsasággal szegeket döf a fába, és két ütéssel beveri őket. Mint egy férfi, aki imponál

IBOLYA (tapsol) Mint a villám! (Csend – kis idő múlva) Te, Joci... te sohasem is láttál?
FIÚ Nem... néha úgy emlékszem, hogy láttam... kicsi koromban...
IBOLYA De nem?
FIÚ Nem... így születtem... látod, szemem sincs... de három-négy éves koromig... azt hittem, hogy látok...

IBOLYA Hogy látsz??
FIÚ Igen... hogy ugyanolyan vagyok, mint a többi gyerek...
IBOLYA Ne! Ezt nem mondd!... Azt hitted, hogy látsz?
FIÚ Igen... El se tudtam képzelni, hogy mit látnak a többiek, amit én nem... egyáltalán mi az, hogy látás?
IBOLYA Hát az, hogy... látás... hogy kinyitja az ember a szemét, és lát...
FIÚ De hogyan? Mit? – Egyre jobban kínozott... mindenféleket kitaláltam, hogy rájöjjenek... egyszer anyámék bent voltak a házban, én kint az udvaron játszottam... fogtam egy kis sarat, és bekentem az arcomat. „Mama, mama” – kiáltottam. Anyám odajött az ablakhoz, és felkiáltott: „Mit csináltál magaddal? Nézd meg a gyereket, csupa sár!” – mondta apámnak, ő is odajött az ablakhoz, jól leteremtett... Ahá – gondoltam – szóval ők onnan, messziről is ki tudják tapintani a sarat az arcomon... tehát a látás az olyasmi, mint egy hosszú, észrevétlen kéz, amely a látó emberek szeméből messzire ki tud nyúlni... „Hát persze! Ezért mondják azt, hogy simogató tekintet, megverte a szemével, szemmel tartotta... bizony!” – Napokig nem tudtam aludni az örömtől... „hogy értem már! – megértettem a látást”... És soha többé nem kínozt, hogy mi az... azóta sem... pedig tudom, hogy nem így van...

Ibolya olyan áttetsző, gyereki belefeledkezéssel hallgatja, mint egy mesét – hangja is elvékonyodik az átéléstől

IBOLYA És aztán... még... mesélj még...
FIÚ Aztán jött a madár... azzal sokkal több bajom volt... igazából a mai napig nem tudom elképzelni...
IBOLYA A madarat?
FIÚ Nem... a repülést...
IBOLYA Hát hogy kinyitja a szárnyait... és így csinál... Várj, megmutatom... (Beszalad, felemeli a Fiú karjait, és néhányat csap velük) Így... és mivel könnyű, felszáll, és repül... nem nehéz... érted már?
FIÚ Ezt tudom... ezt a csapkodást értem... És mégsem! Amikor kicsi voltam... egyfolytában fent volt a fejem az égen... hallottam, hogy ott vannak... a hangjukat is... ahogy énekelnek, kárognak, búgnak... azt is hallottam, hogy kisebbek meg nagyobbak is vannak... de hogy hogy néznek ki, és főleg hogy jutnak oda fel, ahol semmi sincs... ez az istennek se bírtam megérteni, hiába magyarázták... néha órákon át ültem az udvaron, és hallgattam, hogy suhannak és csivitelnek fölöttem... és úgy elszorult a szívem... én meghalok, ha ezt meg nem értem... Addig könyörögtem apámnak, hogy egyszer hozott nekem egy madarat... ilyen kisebb fajtat, kanárit vagy pintyet... de lehet, hogy verebet... kalitkában... bezárkóztam a szobába, óvatosan benyúltam a kalitkába, és hosszú hajszá után végre sikerült kézbe kaparintom... forró volt, és úgy vert a szíve... végigtapogattam tetőtől talpig, a kis lábát, csőrét, fejét, szárnyát, mindenét... egy idő múlva nagyjából már el tudtam képzelni, hogy néz ki, mi hol van rajta... „De vajon hogy repül?” – Mama azt mondta, hogy gyorsan csapkodnia kell a szárnyaival... és az enyém verdesett is rendesen... kissé lazábban fogtam, s az ujjaimból kis kalitkát csinálva próbáltam helyet adni neki, hogy repülni tudjon... perceként át kétségbeesetten csapkodott a szárnyaival... megállás nélkül... „Szóval ez a repülés! – mondtam magamban. – Ez kell, hogy legyen... mi más?” – Ez a kétségbeesett vergődés... (Arca eltorzul) még most is itt érzem a tenyeremben... – És hiába tudom, hogy a repülés valami könnyű, lágy dolog... mama azt mondta, olyan, mint a kendőjének érintése az arcomon... hiába... számomra ez a csapkodás, ez a kétségbeesett vergődés... ez marad a repülés... és úgy csodálom a madarat, hogy közben még énekelni is tud... (Megáll) Mi van?!... mi történt?
IBOLYA (zokog) Én nem akarok nem látni... Inkább haljak meg... Én látni akarok... mindig!
FIÚ De hát ki mondta... hogy ne láss!?! Ibike... nem történt semmi! Ép vagy, egészséges... hallodd?! Nem történt semmi...

10. Háború

Apa belép fáradtan, idegesen. Kezében fejsze, a másikban törődött, fekete táská. Körülnéz a felhomályban

APA Mi az? Miért sír?
FIÚ Nem tudom...
APA Hogyhogy nem tudod?! (Lehajol hozzá) Ibike?! Mi baj? (A Fiúhoz) Mi történt?
FIÚ (megvonja a vállát) Semmi...
APA (földhöz vágja a táskáját) Ne idegesítsetek, az istenit! Egész nap dolgoztam, alig állok a lábamon! Halljam, miért sír! (Megrázza Ibolyát) Hal-

lod?! Mi bajod? (A *Fiúnak*) Megütötted? Mondtál neki valamit?
FIÚ Nem... esküszöm!
APA Valaki nem sír csak úgy... semmiért! (*Rángatja Ibolját*) Felelj már, mi van!
IBOLYA (*elhúzódik*) Semmi... nincs semmi... csak úgy megsajnáltam...
APA A Józsi?!... Miért?
IBOLYA Hogy nem lát...
APA De hát tegnap se látott... a múlt héten se... akkor nem sajnáltad?
IBOLYA Nem...
APA (*felcsattan*) Te nem vagy normális... komolyan... ezért sirattad?!
IBOLYA Úgy megsajnáltam...
APA Jó, hát akkor sirassad... (*Ibolya feláll, megtörli az arcát*) Hozz egy kis meleg vizet a lavórban, teljesen eldagadt a lábam... ni, hogy lüktet! – A kezemet is feltörte... csupa vérhólyag minden! Hogy az isten rohassza meg!

Ibolya az ágy elé teszi a meleg vizet, Apa óvatosan belerakja a lábát

FIÚ Nehéz volt?
APA Mint a görcs! Csupa vén, bogos, göcsörtös bükk... szétmegy az agyad, amíg meghasad... nem viccelek... volt, hogy ötödszörre sem sikerült kettévágni... Nem csodálom, hogy nem vállalta senki... egy hónap alatt se végzek... (*Keserűen*) Nézd meg! Ott a napi kereset a táskában...
IBOLYA (*kíváncsián kinyitja – két rántott húsos, vaskos szendvics fordul ki belőle*) Ez? Két szendvics...
APA Egyétek meg... megszárad...
IBOLYA Ez minden?!...
APA Meg egy kis pénz... Nyolcszáz!

Kirakja az asztalra, pár gyűrt bankjegy, némi apró. Ibolya és a Fiú hallgatnak. Az Apa törődötten elmosolyodik

(*Ibolyának*) Nézz csak bele az oldalzsebbe is...
IBOLYA (*kivesz egy recsegős papírt, lassan kibontja – felkiált*) Egy kendő! Ciklámen kendő! De gyönyörű... Ezt nekem vette?! Jóska... (*Nyákába ugrik, megcsókolja – ugyanolyan féktelen, vad, gyermeki örömmel, mint a kiskutyánál*) Kendőt vett Ibinek... (*Az ablakhoz viszi*) Nem is lila, de ciklámen kendőt...
APA Nézd, hogy örül... csak meg ne bolondulj, te!
FIÚ Mutasd nekem is!
IBOLYA (*végigsuhintja az arcán*) Érzed, milyen könnyű... istenem, be szép...
APA (*elrakja a pénzt az asztalról – a Fiúnak*) Öcséd helyében úgy szegyll-ném magam, mint egy disznó... (*Dühvel*) Két szendvics és nyolcszáz forint... a derekam leszakadt... és mikor eljöttem, úgy állt a kapuban, úgy nyújtotta a kezét, hogy még meg is kellett köszönjem... (*Beleköp a lavórba*) A szarháziya!
FIÚ (*békítően*) De a tévét azért ideadta... az se két forint...
APA Ki tudja, miféle kacat... a Gyuszi tévéje! Hiszem, ha látom... Ibike, nyomd be...
IBOLYA Majd hétfőn... (*Észbe kap*) Jé, tényleg! Hétfő van! (*A kapcsolóhoz lép – 40 Wattos fénycső*) Józsi, Jóska, nézzétek! (*Kapcsolgatja*) Van villany... Itt a villany! És mi állatok, itt vakoskodtunk egész nap a sötétben... (*Megöleli a Fiút*) Van áram!? Hallod?!
APA Jól van... nyomd már be... és fordítsátok erre...
IBOLYA Jóska! Hadd hozzam be a Dzsesszit... csak ma este... ilyent még úgyse látott... Berakjuk szépen a kis házába... nem fog bepisilni.
APA Jó... de ha még egyszer meglátom idebent, kivágom... Nem fogunk embert nevelni a kutyaólból!

Ibolya kiszalad a huskyért, majd bevacol a lábát áztató Apa mellé. A tévé lassan melegszik, beszélni kezd, aztán megjön a kép is. Második világháborús összeállítás, fekete-fehérben villogó képek, torlódo halottak, robbanások – kisémberei snittek, nagytatólok. Elsőnek egy jóarcú, vagány férfi hosszan integet a vonat ablakából. Aztán srapnelek és riadt trénllovak, és felfordult páncélautók végtelenségig pörgő kerekükkel. Majd geometrikus csapattestek vonulnak, mint a hangyák országában, és alattuk a nagy gyászinduló Sosztakovicstól, finoman, fülbe-mászóan. Sic transit... Hosszú svenk egy sárban úszó tömegsírrol, partján ásót támasztó értetlen helybeliek, parasztok. Két füstölőt lóbaló tábori pap, süvegen, stólabán, mintha valami jelmezbálból tévedtek volna ide. Jóskaék egyre nagyobb átélessel figyelik az adást. A képernyőt nem is látjuk, csak a sűrűke villódzást az arcukon

IBOLYA Hogy integet, szegény... majd kiesik az ablakon...
FIÚ Kicsoda?

APA Egy baka... valaki... viszik a frontra, azért...
IBOLYA Te, ez pont olyan, mint a... tudod... milyen Feri bácsi... annak is ilyen nagy röhögős szája lehetett fiatal korában...
APA Hát ez nem sokáig röhög... az biztos! Százból egy vagy kettő, ha hazajött...
FIÚ Most mi van?
APA Semmi... menetelnék... nem érdekes...
IBOLYA (*ijedten*) Jesszusom... ezek mind halottak!
APA A nyomorultak!... No... ti is jól elkerültetek hazulról...
FIÚ Mi az? Mondják már!
APA Tömegsír, fiam... tömegsír...
IBOLYA Hány ember lehet? Száz... kétszáz...
APA Viccelsz? Ezer... vagy még több... akár tízezer is lehet, mit képzelsz? Száz embert el se temetnek egy háborúban... nézd meg, hányan ássák... legalább ötvenen...
FIÚ Magyarok?
APA Nem... parasztok... helybeliek...
FIÚ De a halottak...
APA A halottak?... mindenféle népek... de leginkább magyarok...
IBOLYA Az a vonatos is ott van köztük, ugye?
APA Persze... másképp mért mutatták volna...
IBOLYA Hogy integetett szegény!... majd kiesett az ablakon... anyának, apának nem integet így az ember...
APA (*a hirtelen ijedségtől még fel is ugrik*) Püff! A nyomorultja... Ezt jól elkapta!
IBOLYA Telibe, mi!? Pontosan telibe...
FIÚ Mi az? Kit kapott el...
APA Mert épp felugrott... ha nyugton marad, megüssza... (*A Fiúnak*) A bomba, na! Vagy mi a fene... a gránát... telibe kapott egy embert...
FIÚ Magyart?
APA Hagyd már ezt a magyározást... nem mindegy! (*Ibinek*) Sóhaj se maradt belőle... mint amikor falhoz vágják a görögdinnyét...
FIÚ (*beleborzong*) Az micsoda fájdalom lehet...
APA Ugyan! Püff és kész! Lehet, hogy meg sem érzi...
FIÚ Most mért mondja?! Amikor minden íze, porcikája szétszakad... és egyszerre fáj minden... az egész ember... iszonyú lehet!
APA De legalább nem tart soká... püff, volt-nincs... inkább így, mint hónapokig rothadni, nem? (*Ibinek – szűken*) Megbolondultál... hova jössz már?
FIÚ Most mit csinálnak?
APA Tudom is én... füstölik őket... (*Ibinek, halkán*) Na macerálj! Na!
FIÚ A halottakat... kicsodák?
APA A papok, kik! Füstölik... aztán megáldják... és jöhet az oltott mész!
FIÚ A mész?!
APA Mit képzelsz?!... ha tíznél többen vannak, muszáj... a járvány miatt... a Bús Pista bácsi mondta... szaniték volt... (*Ibinek*) Az istenedet, agyonnyomjuk a kutyát! Hagyjál már...
IBOLYA (*súgja*) Csak egy kicsit... úgy vártam...

A Fiú ölbe veszi a huskyt, kicsit felhúzza a tévé hangját

FIÚ Hogy néznek ki?
APA A papok?
FIÚ Nem! A halottak...
APA Hogy érted?
FIÚ Hát... hogy hogy fekszenek...
APA Hogy... egymás mellett, mint a gyufaszálak...
FIÚ De arccal felfele?
APA Még szép!... csak a gyilkosokat temetik lefele... vagy már azokat se! (*Felcsattan*) Megörültél... Ibi, a mindenedet! Ne nyúlálj már!
IBOLYA Ó, de kényes... ne féljen, nem eszem meg!
APA Tessék! A víz is feldőlt!
IBOLYA Majd feltörlöm... (*Visszahúzza az ágyba*) Na... csak egy kicsit...

A Fiú közelebb ül a tévéhez, arcához szorítja a kiskutyát, duruzsol neki

APA (*suttogja*) Ne izélj már... hulla fáradt vagyok...
IBOLYA (*kajánul*) De azzal csak nem dolgozott... Vagy azzal is vágta?
APA Ne nyomakodj már! Mindjárt leesünk!
IBOLYA Csókoljon meg legalább! Egész nap vártam, hogy megjöjjön...

Mocorgás, szuszogás, recsegés, nehéz testek fordulása. A tévében egy szakértő rámutat a keleti front összeomlásának szükségszerű voltára. A fáradt, kivert arcvonal, a háttország kétszínű magatartása, az újoncok kiképzésének elhibázott koncepciója... stb.

APA Elég! Fáradt vagyok... mondom!

IBOLYA Itt nem is olyan fáradt... érzem én...
APA Egy kicsit... félórásckát hagyjál!
IBOLYA De hát nem kell semmit csinálnia...

A Fiú még közelebb húzódik, már-már rátapad a képernyőre, fel is húzza, szinte ordít – de csak átjön a nesz

APA De erőszakos vagy, az istenedet... mondom, hogy hagyjál!
IBOLYA Ne lökdössön már... Hallja!... feküdjön nyugodtan... jó lesz, meglássa... bizza csak rám... vigye innen a kezét...

Érezni, hogy a lány teljesen beindult, már nem lehet megállítani – magukra rántja a takarót, nehéz, nyögős, lihegős birkózás – fáradt pankráció a megváltó kéjért. A tévé egyre hangosabb, de nem tudja túlharsogni a száraz ágy zenéjét. Végül összeszorított fogú vad hajsza után – mint amikor bozótosban menekül az állat – Ibolya kicsikarja a magát, hirtelen felszakadó nyögésként köszönt rájuk a beteljesülés. Már a Himnusz megy a tévében vagy a „bolhák”. A Fiú ráborult a képernyőre. Öleli, mint egy nagy mackót. Alszik

II. Álom

A vak ajtókeretben magas, fehér fátyolos nő jelenik meg. Odalép a bolhás képernyőt ölelő Fiúhoz. Megrázza, halkán, gyöngéden

MAMA Ébredj, Joci... nincs időm.... ébresztő, kicscsókám!
FIÚ (megérzi a Mama illatát, félálomban) Mama... Itt vagy?! (Arcához szorítja a kezét)
MAMA Figyelj rám... sietnem kell! Várnak...
FIÚ (beles a fátyol alá) Jézusom, mi ez? (Felhajtja a fátyolt – anyja arca csupa rücskös sár, mint amilyent a kocsik dobnak a ház falára) Mama! Hogy nézel ki!
MAMA (felemeli a szoknyáját, mutatja a combját, ölet, lába közét) És itt is... itt is... mindenütt...
FIÚ Hozzak vizet?
MAMA Hagyd... nem sár, hanem a bőröm... a húsom... Nyúlj hozzá! Érzed? – Mindig mondták... hogy porrá válunk... soha nem értettem, hogyan... hát így... (Megtörli az arcát, és az ujjain levő porra) Az én testem... az én vérem... (Elfújja)
FIÚ Gyere, ülj le...
MAMA (belevág) Nem lehet... értsd meg! Estére odaát kell lennem...
FIÚ Hol?
MAMA (fakón kacag) Hát a túlvilágon... kis okosom... odaát! (Nyugtalanul) Kint vár a kocsí... a többiek... nem szabad megvárakoztatni őket... (Hangjába egyre érezhetőbb szorongás költözik) Csak egy percre ugrottam be... mert... mert nem tudtam elbúcsúzni az apától... Vigyázz rá, Joci... megígéred?! (Suttog) Ő még nem tudja, hogy...
FIÚ Hogy meghalsz?! Dehogynem... A koporsót is megvette... a szemfedet, gyertyákat is... ott van minden a kamrában... És nekünk is elmondta már... többször is... hogy hamarosan nagy szomorúság vár ránk...
MAMA Tudom... és mégis! Nem készült fel rá... Azt hiszi, hogy meghalok, és leszek tovább! Látom a szemében... Félttem apádat, Joci... nagyon félttem... Vigyázz rá! (Türelmetlen, már indulna)
FIÚ De hogy, Mama? Mit csináljak?!
MAMA Nem tudom... ne hagyd, hogy sírjon... szét fog folyni az élete... olyan gyenge szegény! (Furcsa, sípoló hang kintről, mint a vadászok infráspája – éles, alig hallható) Mennem kell... (Kapkodva igazítja a fátylát) Vigyázz apádra! (Indul kifelé)
FIÚ (belekapaszkodik) És én... Mama! Én!
MAMA Nem tudom... Te okos vagy... (Próbálja kiszabadítani magát a Fiú kezéből, menekül) Nem hallod!? Várnak... (Kitépi magát, és eltűnik a sötét keretben)
FIÚ (utánabotorkál) Mama... várj! Mama... (Az ajtó zárva – indul vissza az ágy felé – suttogva) Itt volt a mama... Apa, hallod?... itt volt! (Az ágy üres) Mi ez? Hol vagytok? (Végtápotagatja az ágyat, asztalt, a szanaszét heverő tárgyakat – egyre kétségbeesettebben keres, kapkod, mint aki eltévedt)

Ibolya oson be az ajtón – a verőfényes, vakító nappalból. Kezében egy marék porhó. Nesztelenül lopakodik a Fiú mögé

12. A cici

Finoman kis havat fúj a nyakába. A Fiú megborzong

FIÚ Ibi? Te vagy?

Hátranyúl, keresi a lányt, az hangtalanul kisiklik előle – majd hirtelen, visongva

IBOLYA Itt a tél... halihó! Felébredt a hétalvó...

És maréknyi hóval jól megmossa a Fiú arcát. Józsi kapalózik, prüsszköl, menekül. Ibolya visítva a nyomában, „fürdetsi”, csipkedti, ahol éri – inkább gonoszul, mint játékosan. A Fiú beszorul a sarokba, Ibolya lassan közeledik, és valami régi gyerekkori feleletet dúdolva le-lecsap „áldozatára”

„Első hó, első hó... fiúkának az való!” – „Hova te? A nyakába?” – „A nyakába! Brrr!” – „És utána hova te? A hasára?” – „A hasára! Brrr!” – „És azután hova még?”

FIÚ Elég már! Ibike, könnyörgöm! Elég! (Bemenekül a takaró alá) Mi ez?

IBOLYA Hó... Leesett az első hó...

FIÚ De hát még csak...

IBOLYA Olyan gyönyörű... Minden csupa fehér! Minden! (Gonoszul) Hozzak még?

FIÚ Ne! Kérlek, Ibike!... Úgy fázom! Inkább tégy a tűzre!

IBOLYA Nem lehet, a fát is betemette... fát, fejszét, mindent! – Ha látnád a Dzsesszit, hogy örül... ez kész nyár neki, biztosan... (Befészkezi magát a Fiú mellé az ágyba) Ennyire fázol? – Add ide a kezed... megmelegitem!

FIÚ (elhúzza a kezét) Ne! A tied még hidegebb... (Hallgatnak) Miért nézel?

IBOLYA (csodálkozva) Honnan tudod?

FIÚ Érzem... Néztél, ugye?

IBOLYA Áhá... Néztelek... (Csend) Joci... igaz, hogy te még nem is csókolóztál!

FIÚ (zavartan) Dehogynem!

IBOLYA Kivel?

FIÚ Nem mondom meg...

IBOLYA Mert senkivel, ugye? (Kacag) Senkivel!

FIÚ Hidd azt...

IBOLYA Na, mondd már meg!

FIÚ Rég... amikor kicsi voltam...

IBOLYA Milyen kicsi?

FIÚ Nagyon... ekkora... egyszer anyukámmal...

IBOLYA (visítva kacag) Nem, ez nem ér! Az puszi volt...

FIÚ De nem! Igaziból... az óvodában állandóan az ment, hogy így a csókolózás, úgy a csókolózás... és velem senki nem akart... folyton csak kacagtak rajtam...

IBOLYA És megcsókol... úgy igaziból...

FIÚ Hogy lássam, milyen... De utáltam nagyon... nyálás volt, és nyúlós... mint a tojásfehérje...

IBOLYA (vihog) Miket mondasz?! – És azóta senkivel?

FIÚ Nem... izé... lánnyal voltam már... de csókolózni – az valahogy nem jött... majd ha szeretek valakit... nem?

IBOLYA Pedig jó... csak úgy üresben is... (Feláll, kicsit távolabb megy – érezni, hogy valamire készül) Joci... te egy kicsit se látsz? Egyáltalán?

FIÚ Nem...

IBOLYA Fényt se... sötétet se...

FIÚ Semmit...

IBOLYA (egyre izgatottabb – egy felénk magamutogató kíváncsiságával felhúzza a blúzát) Ezt sem?

FIÚ Nem... mi az?

IBOLYA (kacag) Te csak ülj ott... ne mozogj... mutatok valamit... (Viszszafajtott lélegzettel közeledik az arcához a cicijével – hirtelen hozzáérinti, és elkapja)

FIÚ Mi ez?

IBOLYA Na mi?

FIÚ Nem tudom... a vállad?

IBOLYA (visítva kacag) Még egyszer... de ne mozdulj, mert akkor nem ér! (Megint közeledik, picit hozzádörzsöli az arcához, és hirtelen újra elveszi, mintha csiklandozná)

FIÚ Az arcod? Olyan finom, meleg... Az arcod volt, ugye?

IBOLYA Az, persze... Akkor most egy másikat... Nyújtsd ki az ujjad... a nagyujjadat... így, és ne mozgasd... (Felhúzza a szoknyáját, és a fiú arcát

mereven figyelve, mint egy varánusz – lassan közeledik csipőjével a kinyújtott ujjhoz. Combja belső felével megérinti)

FIÚ De forró... mi az?

IBOLYA Nem tudod? Tényleg...?! (Szinte reszket a mulatságtól és izgalomtól)

FIÚ Nem... Olyan furcsa vagy... (Egyre feszültebb) Mit kacagsz folyton?! A kezed is nedves...

IBOLYA (elkapja a kezét) Semmi... csak melegem van...

FIÚ De mi ez? Mit csinálasz?

IBOLYA Mindjárt meglátod... Nyisd ki szépen a szád... csak egy picit, résznyire... és figyelj... (Főle hajol, és anélkül, hogy hozzáérne, lassan közelíti a cicijét a Fiú ajkához)

FIÚ Mit csinálasz? Olyan furcsán szuszogsz!

IBOLYA Semmit... Maradj nyugton... jó lesz, ne félj...

Hirtelen kintől az Apa vadul, ököllel verni kezdi az ablakot. Ibi félreugrik, összerántja magán a blúzt, szinte állati félelemmel keres menedéket

Istenem! Ez hazajött...

FIÚ Mi az? Mi történt?

IBOLYA (pánikban) Nem csináltunk semmit, jó! Semmit! Joci... Megértetted?! (Bemenekül a kivágódó ajtó mögé)

APA (nekiesik a Fiúnak) Kitaposom a beled, te szerencsétlen! Hát nem szégyelled magad!

Felrántja a holtta rémült Fiút, és egy hatalmas pofonnal az ágy túlsó végébe küldi

FIÚ (kétségbeesetten ordít) De mi az?... Apám, az istenért... mi van?

APA Hogy mi van, mi? Hogy mi van!?

IBOLYA (előbújik a sarokból – siránkozva, reszketve) Én nem akartam... Mondtam, hogy ne csinálja!

FIÚ (szinte zokog) De mit? Mit!... Könyörgök, mi ez? (Kezét kinyújtva keres valakit, akibe belekapaszkodhatna – válaszáért) Apám... hol van!... mi ez az egész?!

APA De jól adod! Még sírsz is... te nyomorult! Itt kaplak a mellével a szádban, s még te könyörögsz... (Megfogja, és egy mozdulattal kidobja, kilöki az ajtón) Takarodj ki innen! Menj a szemzed világába!

FIÚ Apám... az istenért! Hallgasson meg! Kérem... (Kétségbeesetten veri, kaparásza az ajtót)

APA Menj a pokolba! (Rázárja – Ibihez fordul) De ahogy láttam, te se nagyon tiltakoztál...

IBOLYA Nem bírtam vele... esküszöm... végig rajtam lógott... egész áldott nap... hogy csak egyszer... egyetlenegyszer... hogy ő még soha az életben...

A Fiú közben megkerülte a házat, kitapogatta az ablakot, öklével beveri az üveget, kétségbeesetten kapaszkodik befele, és ordít. Karjából ömlik a vér

FIÚ Hazudik! Apám... Hazudik... én nem tudtam, mit csinál... hát tudtam én! Esküszöm az élő istenre... higgyen nekem!

APA Jézusom... minden csupa vér! Allj meg, mit csinálasz... (Kirohan) Józsi, az istenért! Szorítsd a csuklódát... tartsd jó erősen... te hülye, te! Az kell, hogy elvérezz itt nekem... (Óvatosan vezeti, támogatja befele)

FIÚ Higgyen nekem, apám! Azt se tudtam, mi az... az arcomhoz nyomkodott valamit... hogy ez mi, az mi?... hát ki gondolta, hogy a... az izéje...

APA (egy konyharuhával elszorítja, bekötözi a sebet. A riadt, sunyító Ibolyára néz) Így volt, te kigyó?!

IBOLYA (habozik, hogy mit mondjon) Csak... kíváncsi voltam... hogy rájön-e...

APA És ezért rögtön a szájába kell nyomni!?

IBOLYA Ne üssön, hallja! (Felkap egy fahasábot a kályha mellől) Hozzám ne nyúljon!

APA Te bűdös kurva! Még te fenyegetsz... Takarodj ki innen!

IBOLYA Az én házam!

APA (nekiesik) Kitekerem a nyakadat, te ringyó, te!

IBOLYA (kitépi magát a kezei közül, kirohan – kis idő múlva megjelenik az ablakban) Fog még sírni maga utánam... hallja... (Elmegy pár lépést, visszajön) Úgy fog sírni... mint a jégeső...

APA Tűnj el! Mert kimegyek...

IBOLYA (elszalad pár lépést, megint visszajön – szinte dadog) Fog még sírni... ne féljen...

Apa hirtelen felugrik – Ibolya eltűnik, mint a csík. Csak egy távoli vizes hógolyó csapódik még be az ablakon

Apa bejön, becsukja az ajtót. Nézi a szétdúlt lakást. Fiú odabotorkál hozzá

FIÚ Nem tudtam, mit csinál... esküszöm... (Keresi, tapogatja az apja arcát) Elhiszi?... (Csend) Ha tudtam volna, hogy mit akar...

APA (rákiált) Fejezd már be! Elment, vége! (Csend) Mutasd a kezéd... (Lebontja a kötést) Hál' istennek nem ért eret... be se tudtunk volna menni... akkora a hó... én is visszafordultam, látod... (Nézi a vágást) Jól szétnyílt, annyi szent... ne szorítsd úgy... már alig vérzik... mindjárt bekötöm rendesen... (Rongyot keres) Teszek egy pokrócot az ablakra... megfagyunk reggelig... (Félresepri a szilánkokat, felakasztja a pokrócot)

FIÚ (tapogatja a csuklóját) De rossz szaga van...

APA Mit mondasz?

FIÚ Hogy rossz szaga van... Bűdös... a vér...

APA A tied... nem tetszik, ne szagold! (Vizet tölt a lavórbá) Gyere, megmoslak...

Kezét is, arcát is lemossa, letöröli egy ronggyal – végül az egész fiú csupa vér

FIÚ Először... azt kérdezte... hogy csókolóztam-e?

APA Elég... mondtam már! Elég! A nevét se akarom hallani...

FIÚ Gondoltam... elmondom... hogy nem én voltam...

APA Kérdeztem?!

FIÚ Nem... csak olyan rossz, hogy hallgat...

APA (csupa ideg minden gesztusa, szava) Ide figyelj, Józsi... ha te lettél volna a hibás, érted... ha erőszakoskodtál volna... vagy mit tudom én... Akkor is... te az én fiam vagy, érted?!

Csend

FIÚ (alig hallhatóan) Mégis kikergetett!

APA Mert... mert előntötte az agyamat a vér... jövök haza fáradtan, alig állok... benézek az ablakon, és mit látok... itt térdel az Ibike tövig meztelen...

FIÚ (belevág) Ne beszéljünk róla... maga mondta!

APA Igaz! Szót se többet... Hogy fordulna fel ott, ahol van! – Gyere, betakarlak... fekdj le... hideg van.

Betakarja, vár egy picit. Óvatosan elindul a pince fele. A Fiú fülel

FIÚ Apám...

Az Apa nem felel. Vigyázva kinyitja az ajtót, eltűnik a sötétben

Hol van?

Csend. A Fiú felkel, elindul utána. Üvegcsörrenés a pincéből

Mit csinál ott?

APA Semmit... (Érkezik két palackkal a hóna alatt, megpróbál kitérni a Fiú útjából) Valami zajt hallottam... patkány vagy mi... (A Fiú élébe áll, tapogatja, keresi apja kezét) Elég, na! Ne fogdoss már... Eredj az utamból!

FIÚ Apám, az istenért!... Három hétig megállta...

APA Dehogyan iszom... bolond vagy! (Kiszabadul, de a Fiú megy utána)

FIÚ Akkor mi van a kezében?

APA Semmi... nem gondolod, hogy inni kezdek...

FIÚ Összeszedte magát... dolgozni is jár...

APA Dolgozni? Azt! (Keserűen nevet) Éhbérért... a fiamhoz...

FIÚ (hirtelen elkapja az Apa kezét) Adja ide az üveget... Adja ide!

APA Eressz el, mert agyonváglak! Menj innen!

Vadul arrább löki, keresi a fiókban a dugóhúzó, idegességében mindent kiszór. Megtalálja. Kapkodva hajta bele a dugóba. A Fiú előtte áll, és szinte gyerekhangon, fakón kérleli

FIÚ Hallgasson meg... Most az egyszer... kérem! Apám... Vegyen erőt magán...

APA Anyád halála óta egyebet se csinál... folyton erőt veszek... (Kitépi a dugót) Elég volt! Rongy vagyok, mert iszom – és iszom, mert rongy vagyok! A többi leszarom! (Egy húzásra magába dönti a háromnegyed üveget, olyan hévvel, szomjival, mintha az életéért inná) Húh, de jólesett! De jó kis bor ez!

FIÚ Könyörgök, apám...
APA Menj a halálba! Hagyj békén engem!

Lehúzza a maradékot is. A szesz gyorsan lánggra lobban benne. A Fiú lefekszik, magára húzza a takarót. Az Apa nézi. Közlebb jön

APA Azt mondta, hogy csokolózzatok, mi?
FIÚ Ne beszéljünk róla... maga mondta, nem?!
APA Hogy volt, na!?
FIÚ Hagyjon békén... fáradt vagyok...
APA *(kirángatja az ágyból)* Mi a fenétől vagy fáradt, mi? Itt döglesz egész nap... és akkor fáradt!
FIÚ Nem beszélek magával... mert részeg!
APA Elővette a mellét, hogy csokolózzatok... így volt! Te meg nem akartál... azt mondd!
FIÚ *(fájdalmasan)* Látja? Nem hisz nekem!... Tudtam én...
APA Nem így volt?! Akkor hogy?... Tessék, mondd el, hogy volt! *(Próbálja kihúzni a második palack dugóját)*
FIÚ Apám... higgyen nekem! Nem csináltam semmit! Ártatlan vagyok!
APA *(hirtelen gyűlölettel, agresszivitással)* Az mindegy, érted? Mindegy, hogy ártatlan vagy... Kit érdekel?! Arról sem tehetsz, hogy vak vagy, aztán mégis... – Mit gondolsz, anyád mibe halt bele? A bánatba, abba! Eredj, kapard ki a tíz körmóddel... majd ő megmondja... „Ártatlan vagyok!” Egy frászt! Azt megölted, ezt elkergetted... *(Rángatja, cibálja a dugót)* A rohadt anyádat, gyere már ki!
FIÚ *(lefogja)* Elég! Ne igyon többet!
APA Pusztulj innen... mert kitekerem a nyakadat! Te ártatlan, te! Inkább menj, és kerítsd elő az Ibit... menj... Ne bámulj! *(Kívágja előtte az ajtót)* Hívd vissza... mondd meg, hogy szívből sajnálom, nem akartam... na, eredj már! Vissza se gyere!

Fiú veszi a kabátját – indul. Apa hirtelen elébe áll

Nem mész sehova!
FIÚ Engedjen el... Meddig kínoz még?!
APA Józsi, az istenért... Ne haragudj... Beszélék összevissza... nem akarom, hogy elmenj! Bocsáss meg... *(Visszahúzza az ágyba – sír)* Részeg vagyok... hülye vagyok... úgy szeretlek, te gyerek, te... mint az életemet, úgy szeretlek... hát mi lenne velem nélküled?!
FIÚ Ne sírjon... most mit sír!?
APA Én belehalok abba, hogy elment... érted? Már kezdtem kimászni a gödörből... itt volt a széle ni, épp kidugtam volna a fejem... és akkor épp a saját fiam lök vissza... menj vissza a sírba, te öreg részeges... mit kapaszkodsz itt! Dögölj meg!
FIÚ Miért mondja ezt... miért mondja!
APA Hát milyen élet ez!? Én rongy vagyok, egyik fiam vak, a másik meg szarházi... hogy miért nem vágja agyon az ilyeneket az Úr? *(Kitántorog a ház elé, felkiált)* Miért nem csapsz már agyon, te rohadék... te világ szégyene, Atyaúrsten! Az asszonyt elvitted, a becsületet elvitted, az Ibikét, hogy fulladjon meg, elvitted... csak mi maradtunk, ez a vak gyerek meg én... nesze, vidd el őt is, aztán vágjál agyon... mit kínlódnak itt, mi? *(Megbotlik, elvágódik a küszöbön, beveri a fejét)* Jól van, kezdődik... csak rossz helyre ütött... *(Tántorog)* Na, gyere! Vágj ide... ne kímélj! *(Nekiesik az asztalnak)* Hol az a fene üveg?
FIÚ Feküdjön le... nyugodjon meg, apám... holnap elmegyünk, és megkeressük... visszahozzuk az Ibikét...
APA Kéne, mi!? *(Elkapja a fiú nyakát)* A szádra ne vedd, hallod!? Ha akarom, én megkeresem... én visszahozom... vagy elküldöm a jó kurva anyjába... megértetted?! ÉN! El a kezdeddel az Ibiről... Az a lány neked nincs, érted? Ha az arcodra ül a mocskos valagával, akkor sincs... nem létezik! Világos?
FIÚ *(lefekteti)* Az... az, világos... jöjjen... aludjon már!
APA *(öklendezik)* Űh, de rosszul vagyok! Adj egy kis vizet... Szar ez a bor vagy mi? *(A Fiú megfogja a homlokát)* Húzd közelebb az a lavórt... már hányni se tudok... Öreg vagyok... és szarházi, mint a Gyuszi... az az én fiam, nem te... az jól belém rúgna egyet... megdögölnék... és kezitcsókolkolom. *(Megtörli a száját, arca sápadt – reszket)* Hol vagy, Józsi... nehogy elmenj... gyere, bújj be mellém... úgy ráz a hideg... még, gyere közelebb... mert szétfagyunk itt reggelig... bújj hozzám... melegíts... úgy fázom, Józsi, úgy fázom...

Feje félrecsuklik, és már alszik is. Súlyos, kapkodó lélegzettel, mint a haldoklók

Sötétedik. Csak a tévé vibrálása deríti a szobát. Nyílik az ajtó

FIÚ Ki az? *(Csend)* Van ott valaki?
IBOLYA Én... Visszajöttem!
FIÚ Mi?
IBOLYA Visszajöttem... hozzád...
FIÚ *(indulattal)* Takarodj ki innen!
IBOLYA Pszt! Hallgass!... felébred...

A Fiú kikészülődik az Apa mellől. Fojtottan, suttogva

FIÚ Tűnj el!... holnap visszaadjuk a házat, mindenedet... menj innen!
IBOLYA Ne beszélj így... miattad jöttem vissza... hát nem érted?! *(Megfogja a kezét, húzza magával a sarokba)*
FIÚ Ereszd el a kezem! Megörültél!
IBOLYA Hallgass! Ne kiabálj!... azt akarod, hogy felébredjen?!
FIÚ Engedj el! Hova húzol!?
IBOLYA Csak ide... hogy nyugodtan legyünk! Látod, már nem is húzlak... ül le ide... dőlj rám nyugodtan... *(Simogatja, ölelgeti – egyre lázasabban, hevesebben)*
FIÚ Mit csinálsz, Ibi?
IBOLYA Semmit... azért jöttem, hogy... az első perctől kezdve... ahogy meglátalak... és utána is... mindig hozzád akartam érn... nem hiszed?!
FIÚ Mit akarsz tőlem?
IBOLYA ...amikor táncoltunk, és átöleltél... én úgy szoritottalak... nem érezted?... nem is akartalak elengedni... hogy az enyém vagy, érted?! Az enyém!
FIÚ Halkan, az istenért! Bolond vagy...

Hirtelen elhallgat, mozdulatlanra dermed

IBOLYA Mi van?
FIÚ Né, ugye?! – Érzem... minket néz!
IBOLYA *(kiles a kályha fölött)* Dehogy néz... alszik, mint egy disznó...
FIÚ Fel fog ébredni... menj innen! *(Próbál felállni)*
IBOLYA *(belekapaszkodik, visszahúzza)* Nem érdekel, ha agyonver is... el akartam menni... végleg... már majdnem a házaknál voltam... eddig ért a hó, a szoknyám is, mindenem csupa fagy volt... úgy fáztam, mint egy kutya... mégis visszajöttem... éreztem, hogy hívsz, hogy húzol...
FIÚ Nem igaz! – Te az apámé vagy... úgy ragaszkodok hozzád... becsül, szeret... az Otthonból is kivett...
IBOLYA *(indulattal)* Elég az apádból! Elég! – Nem érted... hogy én csak miattad... hát nem érted?! *(Megcsókolja)* Ne nyálazz... engedd a szád... rendesen... szoríts magadhoz... csókolj meg!
FIÚ Hagyj békén...
IBOLYA Azt mondtad, akit szeretsz... azt rendesen...
FIÚ De téged nem szeretlek...
IBOLYA Hazudsz! Az hiszed, nem érzem... *(Benyúl az inge alá)* Nézd, csupa lucok vagy... nekem nem tudsz hazudni... reszket mindened... *(Szétnyitja az inget, simogatja, harapdálja)* Meg fogsz halni, úgy kívánsz...
FIÚ Nem!... Engedj el! *(Erőszakosabban, durvábban)* Nem akarom... eressz el! – *(Próbál kiszabadulni a nő szoritásából)*
IBOLYA *(hirtelen indulattal lelöki magáról)* Na, elég! Ebből elég!... Azt akarod, hogy menjek el?!
FIÚ Azt!
IBOLYA És soha többet ne jöjjen!
FIÚ Hozzám ne... Soha többet... Az apámhoz...
IBOLYA *(rákiált)* Hozzá nem jövök... mondtam már! – De esküszöm, hogy mindenkivel, érted... apádon kívül mindenkivel... Gyuszival is, rendőrral is... ezt akarod?! Ezt akarod!
FIÚ Ne ordíts! Menjünk ki innen... kérlek... mindjárt felébred!

Próbálja kifele húzni a lányt, ki, az ajtó fele – újra egymásba gabalyodnak, vadul ölelkezve bezuhannak a kis fekete kályha mögé. Ibinek sikerül letépnie, lecibálnia magukról a vastag téli göncöket, reped, hasad minden

IBOLYA Ne törődj vele... szoríts magadhoz... segíts... húzd már le... tépd el, szedd már le!... hú... mekkora... látod, te bolond... És még te nem szeretsz... hát hazudsz... édesem, gyönyörűségem...

Az Apa felül, hallgatózik, mereszti a szemét a felhomályban

APA Józsi... te vagy?

Dermedt csend

Ki van ott?

Ibolya lassan előbújik a kályha mögül

IBOLYA Én... Ibike... visszajöttem... fáztam...

APA (próbál felállni) Józsi... hol?

IBOLYA Ott... az ágyban, nem?

APA (gyanakodva odakotor a másik ágyon fekvő takarók, rongyok közé) Nincs...

IBOLYA Akkor kiment... biztosan! Megnézem...

És ruháit felkapva máris kisuhan az ajtón. Süket, sötét csend

APA Józsi... itt vagy?

Felkel, odamegy a kapcsolóhoz, meggyújtja. Jön a sarok felé. Meglátja meztelen fiát a kályha mögött, a földön mozdulatlanul. Nézi a gyereket. Sokáig. Egyikük sem szól

FIÚ Ne nézzen így...

A Fiú feláll, feloldalasan, görnyedten, mint egy nyomorék – karjával próbálja takarni gerjedt ágyékát

APA Ötözz fel... Járunk egyet... (Az ágyhoz megy, felveszi a nagykabátját, sapkáját)

A Fiú csak áll, görnyedten, némán – nem mozdul

APA Ötözz már...

IBOLYA (benéz az ajtón – olyan rosszul hazudik, mint a gyerekek, magas hangon, hadarva) Hát itt volt?... Én meg... mindenütt kerestem...

A Fiú nem mozdul

APA Így jössz?

IBOLYA Hova mennek?

APA Járunk egyet...

IBOLYA Most!? Hideg van... fene hideg... A szegény Dzsesszi is... (Elhallgat, majd inkább csak magának) Egészen behúzódott a házába... ott nyifog a sarokban... ki se lehet szedni... pedig az szokva van...

APA Kint megvárak... (Kímeget)

IBOLYA (suttogva a Fiúnak – szinte szűkül felelmében) Ne menj, hallod... ne menj velem!

Az Apa benéz a szilánkos ablakon

APA Mi lesz?

A Fiú elindul kifelé – Ibolya utánaszalad, az ajtóban elébe áll

IBOLYA Legalább egy kabátot, valamit... nesze, ez jó meleg... tollas... (Ráteríti a vállára)

A Fiú felveszi, úgy a meztelenre, begombolja – Ibolya kiszalad, rohan az Apa után

Álljon meg! Jóska! Hallja!? (Utoléri, megfogja a kabátját) Fagyni fog... térdig ér a hó... sötét is van már... hova mennek?!

APA Menj vissza... csukd be az ajtót... mindjárt jövőök.

IBOLYA (visszamegy a házba – reszket az idegtől) Mindjárt jön... jó vicc! Mindjárt jön... én meg addig itt... az istenit! (Bevágja az ajtót, hogy zeng. Kirohan) Azért is... behozom a kutyát... legalább az ne nyifogjon nekem... Így ni! Bújj ide hozzám, kicsikém... bújj ide! Nem lesz semmi baj! (Bebújik az ágyba, ringatja a kutyát, kétségbeesetten dúdol neki magában)

A Fiú keresi az Apát

FIÚ Hol van?

APA Itt... karolj belém! Nagy a hó... majd bent az erdőben kisebb lesz... a fák között... oda nem tudja behordani a szél...

Lassan mennek. Egyik lépés a másik után. Egyre feszültebb a csend, a hallgatás

FIÚ (hirtelen megáll)

APA Mi van?

FIÚ (kirántja a karját az Apából) Menjen vissza... Nem kell elkísérjen... (Elindul egyedül)

Az Apa egy darabig áll – majd elindul utána, néhány lépésnyit lemaradva követi

FIÚ Minek jön?

APA Pár lépést csak... odáig... a patakig...

FIÚ Nem akarom, hogy tovább jöjjön... Menjen vissza!

APA Tessék! Menj csak... menj magad... (Rohanva indul visszafelé, a Fiú tovább botorkál. Feltámad a szél, süvítve csapkodja arcukba a havat)

Az Apa megáll. A Fiú után kiált, élesen, mint a jég

APA Egy szavad se lehet! Hány évig hurcoltalak magammal... ettetelek, mindenhova vittelek... ha csúfoltak, megvédtetek... így volt?!

FIÚ Én is magát!

APA Akkor kvittek vagyunk... Egy rossz szavad nem lehet... (Hallgatózik) Hallod!? Egy szavad se!

FIÚ Szóltam én!?... Menjen vissza... Miért nem megy már?!

APA Visszamegyek én, ne félj!

Megfordul. Szinte rohan a házig. Ledobja magáról a sapkát, kabátot, inget – testéből dől az izzadság, a gőz

IBOLYA (riadtan behúzódik a takaró alá)

APA (nézi a vedret) A fenébe! Ez is befagyott... hol a fejsze? (Észreveszi a kutyát, kidobja) Pusztulj te is a pokolba... (Feltöri a jeget, vizet tölt, mosakszik)

A Fiú néhány lépést megy, megáll, letérdel, összehúzza magát – egyre jobban fájik a meztelenre vett tollasban. Ringatja magát, s remegő, érzéketlen ajakkal rebeget, hadarja – mintha a szavak melegitenék

FIÚ Én istenem, jó istenem... most az egyszer segíts nekem... ölelj meg, ha vagy, melegíts, ha vagy... lehelj rám, borulj rám, bocsáss álmod rám... altass el, ringass el, ne hagyd soká szenvednem... irgalom, irgalom, én édes istenem... (Összekucorodik, karjaival átöleli magát) ...én istenem, jó istenem, most az egyszer segíts nekem... takarj be, havazz be... irgalmaddal boríts be... vedd el az életem, vágd el lélegzetem... ne kínozz, ne gyötörj... ha faggal ölsz, gyorsan ölj... ne hagyd el, ne hagyd el... ne hagyd soká szenvednem... (És újra meg újra. Az Úrtól vagy a közelgő haláltól egyre csitul, csendesedik a fohász. A testet ölelő karok görse enged, a Fiú szép lassan elnyúl a földön. Már szinte csak magának mondja a szavakat, mintha altatná magát)

Az Apa közben befejezte a mosakodást, az ágy szélén ül, egy törölközővel dörzsöli magát

IBOLYA És... a Joci?

APA Elment...

IBOLYA Hova?

APA Arra... az irtás fele...

IBOLYA Hogyhogy az irtás felé... Hova ment?

APA Elég!

IBOLYA (nyüszít) Legalább egy takarót vagy valamit...

APA Ne menj sehova... még meghúlsz nekem a végén... (Elveszi tőle a takarót) Tégy tüzet... nehéz éjszaka lesz... még... tegyél rá... még... ne sajnáld...

Ibi kétségbeesetten tömi, dobálja a hasábokat a zörgő kályhába. Az Apa meztelen felsőtesttel ül az ágyon. Lassan hullni kezd a házban a hó.

A Fiú némán fekszik amott, s nem mozdul

Sötét